

Väike-Maarja valla tähistas 30. aastapäeva

12. detsembril 1991 sai Väike-Maarja vald omaavalitsusliku haldusüksuse õigused. Tähtpäeva puhul kogunes vallarahvas laupäeval õpilaste heategevuslikule jõululaadale, nautis valla väarikatel hoonetel valgusmängu ja elas rõõmuhõigete saatel kaasa saluudile.

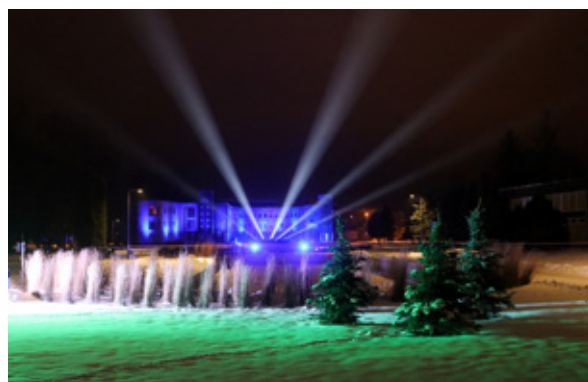
Vallavolikogu esimees Hans Kruusamägi rõõmustas, et Väike-Maarja keskväljakule oli kokku tulnud nõnda palju inimesi. „Valla inimesed on meie suurim rikkus, kõrvuti meie valla imepäraselt kauni loodusega,” sõnas Kruusamägi.

Volikogu esimees lisas „Tundes Väike-Maarja valla inimesi, võin kahtlematult öelda, et meil on väga tegus, asjalik, ettevõtlik, kultuurne, sportlik, kogukondlik ning hooliv vald.“ Ta kiitis kõiki valla inimesi, kes on iga tegevuse, külaseltsi, ettevõtte, asutuse, kultuurikollektiivi, spordivõistkonna, teatritüki, leinamaja taastamise, tervisekeskuse loomise, ürituse korraldamise jne taga olnud.

Jõululaadal käis aga vilgas kauplemine käsitöö, õpilaste valmistatud toodete ja palju muuga. Müügil võis näha väga suurt valikut kaupa. Lettidel oli mütte, käsitööküünlaid, puidust jõuluehted ja jõlukaarte, maa-

Fotod: Kristel Kitsing

le, prosse, makrameed, jõulupärgasid, sokipäkapikke, küünlaaluseid, punutud käepaelu jne. Õpetajad olid väljas enda valmistatud hoidiste ja käsitööga, Eino Vaheri eestvedamisel toimus uhke malesimultaan.

Veel võis leida laadalt Retrokohvikku, kus pakuti jõulumaitseid soojal ja külmal kujul, Kivimurru Kombucha talu – valikus oli erineva maitse ja värviga jookke. Oma valmistatud toodanguga olid väljas ka Väike-Maarja Päevakeskus ja Maarjakellukese naisrahvatantsurühm. Sai meisterdada ja visata täpsust.

Lisaks ahvatlesid külalisi oma aroomidega suussulavad pannkoogid ja vahvlid, küüslauguleivad, kuivatatud õunad, suhkruvatt, piparkoogid, viineripirukad, muffinid, õnnepütsid, kakao ja tee.

Vaieldamatu müügihiit oli õnneloos, millest sai välja võluda ühe või mitu tõelist jõuluimet.

Elevust pakkus jõuluvana telk. Perega sai keskväljaku kõrval tiigil teha esimesed pikad uisukilomeetrid ja piruetid.

Keskväljakul ja hoonetel sai näha valgusmängu ning kilgata saluudi saatel taeva poole.

Et külm kontidest välja saada, tantsutasid laadaliselt tantsuselts Tarapita ja naisrahvatantsurühm Maarjakelluke. Mälestuse suvisest soojusest läbi tantsu tõid Simuna kooli rahvatantsijad. Noor laulumees Karel Kurvits tõi kuuldavale aga helged noodid oma õpetaja Helen Potmaniga. Lauludega astusid publiku ette veel Aliise Kull ja Väike-Maarja Gümnaasiumi mudilaskoor.

*Vaimu ja
väge täis
aastat!*

SEEKORD LEHES:

VAKTSINEERIMISE INFO

4

Noored asusid
pakkuma
hauaplatside
hooldusteenust

6

Külavanem –
privileeg või
kohustus?

7

KÜLADES JA
KÜLASELTSIDES

8-9

Agronoomist
kartulikasvataja
harib põldu
40 hektaril

10-11

Loe internetis
www.v-maarja.ee

HEA TEADA

Alustas uus teedespetsialist

3. jaanuarist on Väike-Maarja Vallavalitsuses tööl uus teedespetsialist Aivar Lainjärv.

Aivar Lainjärv on lõpetanud Avinurme Kesk-kooli ja Tallinna Tehnikaülikooli masinaehituse eriala.

Varem on ta muuhulgas töötanud Lääne-Vi-rumaa Keskonnateenistuse juhatajana, Vinni Vallavalitsuses teede- ja ühistranspordinõuni-kuna ning Mustvee vallavanemana. Ta on olnud ka Sõmeru Vallavolikogu esimees ja on praegu Mustvee Vallavolikogu liige.

Lainjärve esimesteks tegevuseks on kootöö-partnerite ja tööpiirkonnaga tutvumine, aga peagi tuleb mehel hakata tegelema kevadiste teetööde hangete ettevalmistamisega.

Teedespetsialisti töövaldkond hõlmab kõike mis on seotud teedega: hooldus, remont, liik-lusmärgid jne. Samuti ühistranspordi ja õpilas-liinide vajaduste kaardistamine ja korraldamine koostöös haridusasutustega.

Töötukassa sulgeb veebruarist Väike-Maarja klienditeeninduse

Üha enam eelistavad inimesed töötuna arve-le võtmise avalduse ning töövõime hindamise taotluse esitamisel sobiva kanalina e-töotukassat. Klientidega suhtlemine, sh töötuna arvele võtmine, töökeskne nõustamine ning töövõime hindamine toimuvadki osas e-töo-tukassa ning telefoni teel, lisaks on nõusta-jal ja kliendil võimalik omavahel suhelda vee-bi teel videokohtumisena. Ka Väike-Maarja klienditeeninduses töötuna arvel olnud inime-ste nõustamised toimusid e-töötukassas või telefoni teel ning kohapeal silmast-silma nõustamisi ei ole viimasel kahel aastal eriti toimunud.

Klienditeeninduste sulgemisega töötukas-sa teenuste kättesaadavus inimeste jaoks ei halvene. Silmast-silma kohtumise soovi kor-ral saavad inimesed edaspidi pöörduda Lää-ne-Virumaa osakonda Rakveres (Laada 22) või mõnda teise elukoha järgi lähimasse osa-konda (nt Jõgeva). Vajadusel kohtuvad töö-tukassa nõustajad inimestega Väike-Maarjas juhtumipõhiselt koostöös kohaliku oma-valitsusega.

Töötukassa pole juba ammu pelgalt koht, kus makstakse hüvitisi. Hüvitisel on vahe-etapp, see on tugi, aga eesmärk on aidata inimesed tööle. Toetame inimesi kogu (töö) elu vältel. Oleme toeks noortele tööellu as-tujatele, pikalt tööelust eemal olnud inimes-tele tööle naasmisel, töölt tööle liikujatele ja töötajatele, kes vajavad töökojal püsimiseks tuge oskuste puudumise või vähenenud töö-võime tõttu. Töötukassa pakub tänapäeval erinevaid teenuseid koolinoortest pensio-närideni – näiteks ka karjäärinõustamist ja karjääriinfot võivad töötukassast küsida ja aja broneerida nii telefoni teel, e-postiga kui e-töötukassas nii koolinoor, töötu, töötav kui pensionär.

Lisainfo (ka arvele võtmine, töövõime hinda-mine, karjäärinõustamine ja muu info) telefonilt 326 0330 või e-postil laaneviru@tootukassa.ee.

Valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku väljapaneku ja avalike arutelude tulemustest teavitamine

Väike-Maarja valla üldplaneeringu ja keskkon-namõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek toimus ajavahemikul 18. ok-toober 2021–16. november 2021.

Avaliku väljapaneku jooksul esitati ettepa-nekuid, arvamusi ja küsimusi järgmistel tee-madel: metsade majandamine (sh rohelises võrgustikus), väärtuslike põllumajandusmaa-de määramine, tuuleenergeetika arendami-seks alade määramine, kultuuri- ja arheoloogia-pärandi käsitlemine üldplaneeringus ning nendest tulenevad tingimused ehitamisel, mäetööstuse alade kasutamise tingimu-sed, maakasutuse piirangute ja tingimuste seadmine.

Avalikud arutelud toimusid Väike-Maar-ja seltsimajas 29. novembril 2021, Si-muna rahvamajas 30. novembril 2021 ja Rakke koolis 1. detsembril 2021. Avalikel aru-teludel tutvustati planeeringut ja avalikus-tamise tulemusi, kuulati ära ettepaneku-te ja vastuväidete esitajad (nende kohalolu korral) ning vastati esitatud täiendavatele küsimustele.

Jõulupühadejärgne Rakke spordiklubi üritus „Pekist priiks!“. Naeratades 16 km rahvamatk meie karges looduses. Foto: Enno Eilo

Vallavanema kuu

Head alanud aastat kõigile Väike-Maar-ja valla elanikele ja meie omavalitsuse sõpradele! Loodan, et veel jätkub meie hulgas optimiste, kes soovivad, et alanud aasta toob nii sisemist rahulolu, kui ka uusi positiivseid väljakutseid. Äkki Sa lubasid ilutulestiku sätas uue aasta keskööl iseendale, et leiad roh-kem aega oma lähedastega koos olla või ka lihtsalt aega iseendale, et teostada mõni seni edasilüka-tud tegevus: alustada või jätkata (kui vahepeal oli paus) tervisespordiga, sukelduda Äntu Sinijärves jää alla, osaleda mõnel huvipakkuval koolitusel, juua tass kohvi Emumäe torni tipus, käia Väi-ke-Maarja muuseumis, võita Wähja festivali nä-kikandmise võistlus, läbida kaasava eelarve toel valmiv Rakke madalseiklusrada jne. Igal juhul astu kohe esimene samm eesmärgi suunas, sest aasta mõõdub kiirelt!

Eelmisel aastal koostas vallavalitsus 2022. aas-ta eelarve eelnõu, mille I lugemine vallavolikogus toimus detsembris, enne jõulupühi. Eks mõne-võrra eriliseks teevad eelarve uue vallavolikogu koosseisu soovid, eelkõige uus koalitsioonileping ning kindlasti ka avaldab mõju üldine majandus-olukord. Rääkides numbritest, siis eelarve pla-neeritavad põhitegevuse tulud ületavad esimest korda 10 miljoni piiri (kokku 10,2 miljonit). Nii nagu igal kodumajapidamisel on ka vallavalitsusel küllaltki keeruline prognoosida täpseid tegevus-kulusid 2022. aastaks, kuna detsembri tarbijahin-naindeksi tõus on rekordiline ning sellel on oma mõjud kõikides valdkondades. Jaanuaris kuulsime nii uudistest või nägime ka oma isikliku elektri-energia arve pealt (juhul kui see oli seotud börsi-hinnaga), et risk börsihinnapõhise elektripaketiga ongi risk. See risk 2021. aasta lõpus realiseerus väga valusa õppetunnina. Kogu Väike-Maarja valla allasutuste kalendriaasta kulud elektrienier-gia ostmiseks on ligikaudu 200 000 eurot. Kui teha lihtne matemaatiline tehe ja arvestada, et börsihind on 2022. aastal keskmiselt kaks korda kallim sellest tasemest, millega juba nõ harju-nud oleme. Sellisel juhul oleks elektrikulud sama tarbimismahu juures 400 000 eurot aastas ning loomulikult ei ole meil võimalik allasutustes tar-

bimismahte poole võrra vähendada, et eelarvega välja tulla. Oleme eelnevatel aastatel olnud elekt-rienergiat ostnud börsipaketi põhiselt, kuid 2021. aasta suvel tegi valla allasutuse haldusteenuste juht Kaire Kislov ettepaneku, et seekord võiksime sõlmida fikseeritud hinnaga lepingud. Hetkel on see muutus igati õigustanud. Kui kiiresti ja millal ka börsihinnapõhised elektripaketid ennast jälle õigustama hakkavad, seda näitab aeg ning heaks ennustajaks ma ennast ei pea. 2022. aasta eel-arve II lugemise ja kinnitamise on vallavolikogu planeerinud veebruarisse ning siis saab sellest täpsema ülevaate anda. Elektriarvetega saabunud valusast šokist veidigi kergemaks toimetule-miseks soovitan lugeda meie valla kodulehte, et saada teada, milliseid dokumente esitada ja kui-das saada kommunaalkulude kompenseerimiseks vajalikust toetusest osa.

Jaanuarikuu alguses kogunesid esimest korda pärast viimaseid kohalike omavalitsuste valimisi Lääne-Viru Omavalitsusliidu (VIROL) üldkoosole-kule kõigi meie maakonna omavalitsuste esinda-jad. VIROL-i eesmärk on Lääne-Viru maakonna ühtlase, tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu tagamine ning kohaliku (sh maakondliku) identi-teedi ja traditsioonide säilitamine ja edendamine. Üksmeelse otsusega valiti VIROL-i juhatus (igast omavalitsusest üks esindaja vallavanem/linna-pea) ja nende hulgas valiti VIROL-i juhatuse esi-meheks Viru-Nigula vallavanem Einar Vallbaum. Esimesel üldkoosolekul tõsteti lauale ka tõsiseid teemasid, mis ületavad ühe omavalitsuse piire ning vajavad kõigi omavalitsuste ühist koostööd Lääne-Viru maakonna arengu huvides. Toon siia märksõnadena: maakondliku kiisude ja kutsude varjupaiga ehitamine ning edasine haldamine, Näpi erivajadustega õpilaste kooli lõpetamine või jätkamine, MTÜ Lääne-Viru omavalitsusliidu ning SA Lääne-Viru arenduskeskuse ühendami-ne, maakondlike arendus- ja investeringute-vahendite suunamine, maakondliku arengu- ja tegevuskava kokkuleppimine. Iga teema nendest mõjutab kindlasti ka meie omavalitsuse arengut ning kindlasti hoian toimuva ka edaspidi meie valla elanikke kursis. Üldkoosolekul tõi Einar

Vallbaum välja, et seoses Rakvere linna volikogu otsusega loobuda Rakvere Vallimäe vabaõhu-keskuse purikatusse rajamise toetusest (1,5 mil-jonit eurot), on selle otsuse langetamine teistele seitsmele Lääne-Viru omavalitsusele väga valulik, nagu häbiplakk. 2021. a kevadel tuli omavalitsus-liidul esitada Vabariigi Valitsusele „Piirkondliku konkurentsi tugevdamise meetmesse“ Lääne-Vi-ru maakonnast üks kuni kaks projekti prioriteeti-de järjekorras. Hääletuse tulemusena valiti kõige olulisemaks Rakvere Vallimäe vabaõhukeskuse purikatusse rajamise projekt. Rakvere linna esin-daja Triin Vareki poolt esitatud põhjendused olid: projekti realiseerimisel on mõju 50 erinevale et-tevõttele ja organisatsioonile ning hinnanguliselt tekib juurde u 75–100 hooajalist töökohta seoses ürituste toimumise sagenemisega, suuremate üritustega ja täienenud turismitaristu võrgus-tiku toetaval koostööl. Eks Rakvere volikogul ongi võimalus uue info (projekti kallinemine) valguses oma eelnevad tegevused ringi mõelda, kuid kahjuks ei ole võimalik Vallimäe purikatusse asemel maakonnast enam uusi projekte esitada ehk võimalus kaasata maakonna arengusse PKT meetmest 1,5 miljonit riiklikku toetust on kahjuks „maha mängitud“.

Kui Google ja Meta teavad täpselt, kus me oleme, mida ostame ja mida sööme, mis on meie huvid, siis kas Sina tead, mida vajab Sinu kogu-kond kõige enam? Tänavavalgustust, külaplatsi, erinevaid kontserte, spordivõistluseid? Hea meel on näha, kuidas meie valla erinevates piirkonda-des kogukonnad oma elukeskkonda ise atraktiiv-semaks muudavad. Olgu selleks külaplatsi kor-rastamine, küla ajaloo kogumine või ka näiteks kogukonnana traditsiooniliste rahvatähtpäevade ühine korraldamine. Kindlasti saad oma energia-ga kogukonna arengule kaasa aidata.

Hoiame koos põialt, et veebruaris toimuvatel Pekingi taliolümpiamängudel kasvaksid Ilvesele „tiivad“.

Indrek Kesküla
vallavanem

Hajaasustuse programm on avatud veebruarist aprillini

Hajaasustuse programmi kaudu rahastatud toetuse abil on võimalik välja ehitada veevärk ja kanalisatsioon, teha korda koduüuest suu-rele tee viiv juurdepääsutee või paigaldada autonoomseid elektrisüsteeme. Projektide teos-tumisse panustavad võrdselt nii riik, kohalik oma-valitsus kui ka taotleja.

Taotlus esitatakse iga toetatava valdkonna kohta eraldi.

Toetuse maksimaalne summa on 6500 €, taotluse osakaal projekti maksumusest on maksi-maalselt 67%, omafinantseering 33%. Maksimaal-se toetuse summa arvutamisel võetakse arvesse ka ajavahemikus 2017–2021 hajaasustuse prog-rammist saadud toetuse summa.

TOETATAVAD TEGEVUSED

- majapidamises joogivee kättesaadavuse taga-mine,
- elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine,
- aastaringelt ligipääsetava juurdepääsutee ra-jamine,

- leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tingimusel, et majapi-damine ei ole liitunud elektrivõrguga).

TINGIMUSED

- Taotleja alaline ja rahvastikuregistri järgne elukoht (01.01.2022 seisuga) on sama majapida-mine, kuhu toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas mak-suvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaot-lejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejale-gi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetu-se kasutamise aruanne olema kohaliku omavalit-suse poolt kinnitatud.
- Projekti elluviimise maksimaalne kestus on 15 kuud.
- Toetust on võimalik taotleda perioodil 01.02–01.04.2022 Väike-Maarja vallavalitsusest.

Väike-Maarja Vallavalitsus poolt on seatud (Väi-ke-Maarja Vallavalitsuse 20.01.2021 korraldus

nr 24) prioriteetsuse järjekord:

- I prioriteet – veesüsteemid
- II prioriteet – kanalisatsioonisüsteemid
- III – juurdepääsuteed
- IV – autonoomsed elektrisüsteemid

Väike-Maarja valla eelistatud sihtrühmaks on keskmise-, sügava- ja raskepuudega isikud.

Lähtuvalt Väike-Maarja Vallavalitsuse 20.01.2021 korraldusest nr 24 hindab nõuetele vastavaid taotlusi hindamiskomisjon koosseisus: Indrek Kesküla, Ene Kinks, Piret Lükk, Ene Preem ja Leie Nõmmiste.

Taotlused võib e-kirjana saata aadressile va-litsus@v-maarja.ee, tuua kohale või saata aad-ressile Pikk tn 7 Väike-Maarja alevik Väike-Maarja vald.

Täiendavate küsimuste puhul pöörduda keskkonna- ja hankespetsialist Leie Nõmmiste poole 329 5756 või 5348 8787 või saata e-kiri leie@v-maarja.ee.

ELANIKE ARV VÄIKE-MAARJA VALLAS 2022. AASTA 1. JAANUARIL – 5704

Vallavalitsuses

VALLAVALITSUSES 01.12.2021

RIIGIHANKE VÄLJAKUULUTAMINE

• Otsustati kuulutada välja avatud me-netlusega riigihange „Väike-Maarja staa-dioni ja selle lähiümbruse ehitustööd“, kinnitada hanke alusdokumendid ja moodustada hanke läbiviimiseks komis-jon korralduses toodud koosseisus.

RIIGIHANKE TULEMUSTE KINNITAMINE

• Otsustati tunnistada riigihankes „Väi-kevahendite soetamine Väike-Maarja valla üldhariduskoolidele kaasava hari-duse paremaks rakendamiseks“ vasta-vaks pakkujate AS Atea, Osaiühing Telda, Kesk-Eesti Mööbel OÜ, OÜ PTMikro, Delta OÜ, A&T Trading OÜ ja aktsia-selts Datel pakkumused hanke alus-dokumentides esitatud tingimustele vastavaks.
 • Tunnistati riigihanke „Väikevahendi-te soetamine Väike-Maarja valla üldhari-duskoolidele kaasava hariduse paremaks rakendamiseks“ edukaks pakkumuseks: arvutite osahankes aktsiaseltsi Datel poolt esitatud pakkumus; interaktiivse-te tahvlisüsteemide osahankes AS Atea poolt esitatud pakkumus; mööbli osa-hankes A&T Trading OÜ poolt esitatud pakkumus; muude õppevahendite osa-hankes A&T Trading OÜ poolt esitatud pakkumus.

HAP TOETUSE KASUTAMISE ARUANDE HEAKSKIITMINE

• Kiideti heaks Koonu külas Õnnemäe kinnistu veesüsteemiarendamise pro-jekti aruanne kogusummas 3750 eurot, millest 2512,50 eurot on toetus ja 1237,50 eurot on projekti omafinantseering.

PUURKAEVU ASUKOHA KOOSKÖLASTAMINE

• Nõustuti majandus- ja joogivee tar-beks puurkaevu rajamisega asukohaga Vao küla, Ojamäe.

MÄÄRUSE MUUTMINE

• Otsustati tunnistada kehtetuks Väi-ke-Maarja Vallavalitsuse 18.12.2019 mää-ruses nr 11 paragrahv 4 lõige 2.

VOLIKOGULE

• Otsustati edastada määruse eelnõu „Eluruumi alaliste kulude piirmäärae kehtestamine Väike-Maarja vallas“ voli-kogule.

SOTSIAALTOETUSTE ERALDAMINE

• Otsustati nõustuda täiendava sot-siaaltoetuse maksmisega valla eelar-ve vahenditest kuuele taotlejale kokku summas 455,28 eurot.

VÄIKE-MAARJA VALLA 2022. AASTA EELARVE VASTUVÕTMINE

• Edastati määruse eelnõu „Väi-ke-Maarja valla 2022. aasta eelarve vas-tuvõtmine“ volikogule I lugemiseks.

KATASTRÜKSUSTELE PIIRIDE MUUTMINE, KATASTRÜKSUSTE KOHA-AADRESSI JA SIHTOTSTARBE MÄÄRAMINE

• Nõustuti Rakke alevikus Mäe põik 6 asuva katastriüksuse ning Mäe põik ja Nõlva haljasala katastriüksuste piiride muutmise-ga.
 • Määrati Rakke alevikus Mäe põik 6 asuva katastriüksuse ning Mäe põik ja Nõlva haljasala katastriüksused järgmi-selt: Mäe põik 6 Rakke alevik, sihtotstar-bega elamumaa; Mäe põik Rakke alevik, sihtotstarbega transpordimaa ja Nõlva haljasala Rakke alevik, sihtotstarbega üldkasutatav maa.

VALLAVALITSUSES 08.12.2021

LIILKUSPINNA KOHANIME MÄÄRAMINE

• Otsustati määrata Ebavere külas asuva tee liikluspinna kohanimeks Va-na-Kaarma tee vastavalt korralduse li-saks olevale asendiplaanile.

TEEREJISTRISSE ANDMETE ESITAMINE

• Otsustati võtta teeregistris ter-vikteena arvele Ebavere külas asuv tee ja esitada teeregistrisse tee kohta järgmised andmed: teeregistri num-

ber: 9280001, tee nimi: Vana-Kaarma tee.

KAASAVA EELARVE HÄÄLETUSTULEMUSTE KINNITAMINE

• Kinnitati 2022. aasta kaasava eelarve hääletustulemused: Rakke madalseik-luspargi rajamine 231 häält; Simunasse discgolfi väljaku rajamine 128 häält; Vao tasakaaluraja rajamine 111 häält; Simuna väljõusaali rajamine 44 häält.

KAMPAANIA „VÄRVID VALDA“ ARUANDE KINNITAMINE

• Kiideti heaks Rakke alevikus, Pargi tn 14 asuva elumaja vintskapi ja tuulekasti värvimistööde teostamise aruanne kogumaksumusega 173,59 eurot, millest 121,51 eurot on toetus ja 52,08 eurot omafinantseering;
 • Väike-Maarja alevikus, Põllu tn 4 kin-nistul asuva elumaja fassaadi värvimis-tööde teostamise aruanne kogumak-sumusega 275,74 eurot, millest 193,02 eurot on toetus ja 82,72 eurot omafi-nantseering;
 • Rastla külas, Oblika kinnistul asuva elumaja fassaadi värvimistööde teosta-mise aruanne kogumaksumusega 751,26 eurot, millest 493 eurot on toetus ja 258,26 eurot omafinantseering.

ISIKLIKU ABISTAJA MÄÄRAMINE

• Otsustati määrata taotlejale isiklik abistaja.

KORRALDUSE MUUTMINE

• Otsustati muuta 01.12.2021 korral-duse nr 785 „Riigihanke „Väike-Maarja staadioni ja selle lähiümbruse ehitus-tööd“ väljakuulutamine“ punkti 2 ja lisa-da korraldusele parandatud ja täienda-tud lisadokumendid.

VOLIKOGULE

• Otsustati edastada määruse eelnõu „Väike-Maarja valla 2021. aasta II lisaeel-arve vastuvõtmine“ volikogule.

VÄIKE-MAARJA VALLA MUNITSIPAALKOOLIDE, ÕPILASKODU JA LASTEAEDADE TEGEVUSKULU ARVESTUSLIK MAKSUMUS 2022. AASTAL

• Kinnitati õppekoha tegevuskulu ar-vestuslikuks maksumuseks ühe õpilase kohta 2022. aastal ühes kalendrikuus (12 kuu arvestuses) valla munitsipaalkoo-lides, koolieelsetes lastasutustes, hui-vikoolis ja õpilaskodus järgmiselt: munit-sipaalkoolides 204 eurot, Väike-Maarja Lasteaed 364 eurot, Simuna Kooli laste-aed 328 eurot, Rakke Lasteaed Leevike 451 eurot, muusikakool 174 eurot, güm-naasiumi õpilaskodu 206 eurot.

VALLAVALITSUSES 15.12.2021

PEREMEHETU EHITISE ARVELEVÕTMINE

• Otsustati võtta peremehetu ehitise-na arvele Kärü külas Vee katastriüksusel asuv pumbamaja.

KATASTRÜKSUSTELE KOHA-AADRESSI JA SIHTOTSTARBE MÄÄRAMINE

• Määrati Ärina külas asuva Ilmari ja-gamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja siht-otstarbed: Ilmari, sihtotstarbega maatu-lundusmaa ja Ilmaripõllu, sihtotstarbega maatulundusmaa;
 • Mäe, sihtotstarbega maatulundus-maa ja Mäepargi, sihtotstarbega maatu-lundusmaa.

EHITUSLOA VÄLJASTAMINE

• Väljastati ehitusluba OÜ-le Map-ri Ehitus poegimislauda laiendamiseks asukohaga Mõisa, Triigi küla;
 • Balti Puurkaev OÜ-le puurkaevu ra-jamiseks asukohaga Koluvere küla, Sel-jaotsa;
 • Solar Wheel OÜ-le remonditöökoja katusele fotoelektrilistel paneelidel põ-hineva elektrijaama paigaldamiseks asu-kohaga Väike-Maarja alevik, Tehno tn 19.

KAMPAANIA „VÄRVID VALDA“ ARUANDE KINNITAMINE

• Kiideti heaks Määri külas, Vaarika kinnistul asuva elumaja fassaadi värvi-mistööde teostamise aruanne
 • kogumaksumusega 653,65 eurot, millest 457,55 eurot on toetus ja 196,10 eurot omafinantseering.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE ANDMISEST KEELDUMINE

• Keelduti projekteerimistingimuste andmisest aadressil Mõisapõllu, Triigi küla päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks.

KORRALDATUD JÄÄTMEVEDU

• Otsustati vabastada isik korralda-tud jäätmeveost perioodil 15.12.2021–01.01.2024, kuna kinnistul ei elata.
 • Nõustuti Krause kinnistu ja Piibe-lehe kinnistu Piibe külas ühismahuti kasuta-misega.

HUVIHARIDUSE JA HUVITEGEVUSE TEENUSE PAKKUJA TOETAMINE

• Otsustati suunata 12 804 eurot Väi-ke-Maarja Spordikeskuse eelarvesse vastavalt korralduse lisas märgitud te-gevusalale, klassifikaatorile ja eelar-veaastale.

SOTSIAALTOETUSTE ERALDAMINE

• Nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahenditest kaheksale taotlejale kokku summas 1152 eurot;
 • Nõustuti tasuma osaliselt OÜ Jõge-va Sotsiaalkeskuse „Elukaar“ kohatasu maksumus arvete alusel kuni 100 eurot ühes kalendrikuus, alates 01.01.2022–31.12.2022.

VALLAVALITSUSES 22.12.2021

EHITUSLOA VÄLJASTAMINE

• Väljastati ehitusluba Balti Puurkaev OÜ-le puurkaevu rajamiseks asukohaga Lääne-Viru maakond Väike-Maarja vald Vao küla.

HUVITEGEVUSE ÕPPURI TOETUSE MÄÄRAMINE

• Otsustati kompenseerida isiku osale-mine MTÜ Salutem huvitegevuse pro-grammis „Hobusega sõbraks“ 80 euro ulatuses (kokku 2 kuud, üks kuu 40 eu-rot) pakkuja poolt esitatud arve nr alusel.

KATASTRÜKSUSTELE KOHA-AADRESSI JA SIHTOTSTARBE MÄÄRAMINE

• Otsustati määrata Aburi külas asu-va Jakobirahva katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastri-üksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmiselt: Jakobirahva Aburi küla Väi-ke-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega elamumaa; Jakobipõllu Aburi küla Väike-Maarja vald Lää-ne-Viru maakond, sihtotstarbega maa-tulundusmaa.
 • Otsustati määrata Müüriku külas asuva Krolli katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastri-üksuste koha-aadressid ja sihtotstar-bed järgmiselt: Krolli Müüriku küla Väi-ke-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega elamumaa; Triigi kergtee T2 Müüriku küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega transpordimaa.

• Otsustati määrata Müüriku külas asuva Mäe katastriüksuse jagamise tule-musena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmi-selt: Mäe Müüriku küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstar-bega maatulundusmaa; Triigi kergtee T4 Müüriku küla Väike-Maarja vald Lää-ne-Viru maakond, sihtotstarbega trans-pordimaa.
 • Otsustati määrata Müüriku külas asuva Kanarbiku katastriüksuse jagami-se tulemusena moodustatavate katast-riüksuste koha-aadressid ja sihtotstar-bed järgmiselt: Kanarbiku Müüriku küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega elamumaa; Triigi kergtee T5 Müüriku küla Väike-Maarja vald Lää-ne-Viru maakond, sihtotstarbega trans-pordimaa.
 • Otsustati määrata Kärü külas asuva Oti katastriüksuse jagamise tulemu-sena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed järg-

miselt: Oti Kärü küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega maatulundusmaa; Otimetsa Kärü küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega maatulundusmaa.

NÕUETE JA ETTEMAKSUDE MAHAKANDMINE

• Kinnitati lootusetute nõuete bilansist mahakandmine seisuga 22.12.2021 sum-mas 79 101,74 eurot.
 • Kinnitati etteamaksude tuluks kand-mine seisuga 22.12.2021 summas 41,69 eurot.

VALLAVARA ENAMPAKKUMISE TULEMUSE KINNITAMINE

• Kinnitati Simuna mnt 11 Väike-Maar-ja alevikus (Väike-Maarja bussijaama hoone) asuva 18 m² ruumi üürile and-mise enampakkumise võitjaks Loo-dussahver OÜ hinnaga 3 eurot/1 m² eest.
 • Otsustati sõlmida Loodussahver OÜ-ga tähtajatü üürileping.

ELURUUMI ÜÜRILEPINGU PIKENDAMINE

• Nõustuti aadressil Pargi tn 4-1 Vao külas asuva eluruumi kasutamiseks Egesten Metallehitused OÜ-ga sõlmitud üürilepingu pikendamisega 01.01.2022 kuni 31.12.2022.

ELURUUMI ÜÜRILE ANDMINE

• Otsustati anda üürile eluruum aad-ressil Tamme tn 5-12, Väike-Maarja ale-vik kolmeks kuuks.

VALLAVARA VÕÖRANDAMINE ENAMPAKKUMISEL

• Otsustati müüa enampakkumisel Osta.ee keskkonnas Väike-Maarja vallale kuuluv korteriomand Pikk tn 5-3, Kiltsi alevik, alghinnaga 2500 eurot.

SOTSIAALKORTERI ÜÜRILE ANDMINE

• Otsustati anda isikule üürile sotsiaal-korter üldpinnaga 32,5 m2, aadressil Kalda 3-4 Kiltsi alevikus.

VALLAVALITSUSES 29.12.2021

MÄÄRUSE MUUTMINE

• Otsustati Väike-Maarja Vallavalitsuse poolt 10.04.2019 vastu võetud määru-ses nr 6 „Laste lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord“ teha järgmised muudatused:
 • § 3 lõige 1 sõnastada: Lapse laste-aeda vastuvõtmiseks esitab vanem las-teaia direktorile kirjaliku avalduse või vallavalitsuse kaudu e-avalduse, milles märgitakse;
 • § 3 lõige 1 p 5 sõnastada: haridusliku erivajadusega lapse puhul koolivälise nõustamismeeskonna soovitus.

VÄIKE-MAARJA VALLA HUVIHARIDUSE JA HUVITEGEVUSE KAVA KINNITAMINE

• Kinnitati Väike-Maarja valla huvihari-duse ja huvitegevuse kava.

KATASTRÜKSUSTELE KOHA-AADRESSI JA SIHTOTSTARBE MÄÄRAMINE

• Otsustati määrata Müüriku külas asuva Mäe katastriüksuse jagamise tule-musena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmi-

selt: Mäe Müüriku küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstar-bega maatulundusmaa; Triigi kergtee T1 Müüriku küla Väike-Maarja vald Lää-ne-Viru maakond, sihtotstarbega trans-pordimaa.
 • Otsustati määrata Müüriku külas asu-va Aasa katastriüksuse jagamise tulemu-sena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmi-selt: Aasa Müüriku küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega maatulundusmaa; Triigi kergtee T3 Müü-riku küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega transpordimaa.
 • Otsustati määrata Hirla külas asuva Karjala katastriüksuse jagamise tule-musena moodustatavate katastriüksus-te koha-aadressid ja sihtotstarbed järg-miselt: Karjala Hirla küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstar-bega maatulundusmaa; Karuküüne Hir-la küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega maatulundus-maa.

ARVAMUS MAA RIIGI OMANDISSE JÄTMISE KOHTA JA KATASTRÜKSUSELE SIHTOTSTARBE MÄÄRAMINE

• Nõustuti Võivere külas asuva Lepale-he katastriüksuse riigi omandisse jätmi-sega, sihtotstarbega maatulundusmaa.

SOTSIAALTOETUSE ERALDAMINE

• Otsustati eraldada sotsiaaltoetused kolmele avaldajale.

HOOLDAJA MÄÄRAMINE JA HOOLDAJATOETUSE MAKSMINE

• Otsustati määrata isikule hooldaja alates 01.01.2022 kuni 31.05.2022.

SOTSIAALKORTERI ÜÜRILE ANDMINE

• Otsustati pikendada isikuga sõlmi-tud sotsiaalkorteri üürilepingut alates 01.01.2022 kuni 31.12.2022.

ASENDUSHOOLDUSTEENUSELE SUUNAMINE

• Otsustati suunata kaks last asendus-hooldusteenusele perekodusse.

HAJAASUSTUSE PROGRAMMI TOETUSE KASUTAMISE ARUANDE HEAKSKIITMINE

• Kiideti heaks kaks hajaasustuse prog-rammi toetuse kasutamise aruannet.

AS HKSCAN ESTONIA KILTSI BROILERIFARMI KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROGRAMMILE SEISUKOHA ANDMINE

• Otsustati kiita heaks AS HKScan Es-tonia Kiltsi broilerifarmi keskkonnamõju hindamise programm.

KESKKONNAKOMPLEKSLOA NR KKL317321 MUUTMISE TAOTLUSELE ARVAMUSE AVALDAMINE

• Otsustati nõustuda JK Otsa talu-keskkonnakompleksloa nr KKL/317321 muutmisega.

VALLAVANEMA PUHKUSE JÄÄK

• Otsustati lubada vallavanem Ind-rek Kesküla 2020. aasta puhkusejääk (25 kalendripäeva) kanda üle 2022. aastasse.

Vallavolikogus

VALLAVOLIKOGUS 16.12.2021

Osales 17 volikogu liiget.
 Puudusid Andri Part ja Veiko Kabral.
 • Otsustati vastu võtta Väike-Maarja valla 2021. aasta II lisaelarve vastavalt li-sadele.
 • Otsustati suunata Väike-Maarja valla 2022. aasta eelarve avalikustamisele ja II lugemisele.
 • Kehtestati eluruumi alaliste kulude piirmäärad toimetulekutoetuse määrami-seks.
 • Kehtestati valla hallatavate koolieelsete lasteasutuste pedagoogide töötasu alammäärad.
 • Nimetati valla esindajatena Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule Hans Kruusamägi ja tema asendajaks Külli Urbas; Indrek Kesküla ja tema asen-dajaks Ene Preem.
 • Nimetati valla esindajatena Eesti Linnade ja Valdade Liidu volikokku Indrek Kesküla ja tema asendajaks Ene Preem.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 10.02.2022.

Tõhustusdoos ei lase organismil viiruse suhtes laisaks minna

Tartu Ülikooli seireuringust selgub, et tõhustusdoosiga vaktsineeritud on koroonaviirusega nakatumisriski ligi kümme korda väiksem kui vaktsineerimata inimestel ning pea viis korda väiksem kui kahe doosiga vaktsineeritud.

Esimesed välismaised uuritud omikroni tüve leviku kohta näitavad, et tõhustusdoosi saanud inimestel on ka uue omikroni tüve vastu märkimisväärselt parem kaitse, kui esmase vaktsineerimiskuu läbinutal.

Omikroni tüve kiirest levikust tulenevalt soovib Eesti immunoprofülaktilise komisjoni teha Jansseni vaktsiini saanud täisealisel elanikkonnal tõhustusdoosi juba kahe kuu möödumisel esimesest doosist ning AstraZeneca, Pfizer/BioNTechi ja Moderna puhul alates kolme kuu möödumisest esimese vaktsineerimiskuu lõpetamisest.

Kui tõhustusdooside vaktsiinid oma olemuselt samad, mis eelmiste dooside puhul, siis millest tuleneb selline suur erinevus kaitstes?

Tõhustusdoos tuleb immunosüsteemile ohtu meelde

„Täna on selge, et koroonavaktsiinide mõju ei püsi meie kehas terve elu, vaid pigem lühemat aega. Tõhustusdoosi ülesanne on meie immuunsüsteemile meelde tuletada, et oht veel eksisteerib.

Kui anname immuunsüsteemile väikese ergutuse tõhustusdoosi näol, hoiame ära selle, et meie immuunsüsteem uue viiruse suhtes laisaks läheks,“ selgitab Tartu Ülikooli funktsionaalse genoomika teadur Erik Abner.

„Seda võib võtta kui välkõppust, mille eesmärk on immuunsüsteemi kiiresti mobiliseerida ning toota uus hulk kiiresti toimivaid antikehi,“ ütleb ta.

Tõhustusdoos on hetkel parim kaitse omikroni vastu

Praeguseks on ilmnenu, et uus SARS-CoV-2 omikroni tüvi levib märkimisväärselt kiiremini kui delta tüvi ning parim kaitse omikroniga nakatumise vastu on inimestel, kes on saanud tõhustusdoosi või kes on COVID-19 läbi põdenud ning saanud lisaks ka vaktsiinidoo- si. Ülejäänud inimestel on märkimisväärselt kõrgem risk omikroniga nakatuda.

„Uusimad andmed näitavad, et omikroni tüvi suudab väga sageli meie immuunsüsteemist mööda hiilida ning meid ikka nakatada – ka siis, kui oleme kahe doosiga vaktsineeritud. Kuigi maailma suuremad ravimifirmad on juba hakanud testimata ka uut omikroni-spetsiifilist vaktsiini, siis läheb selle turule jõudmiseni veel mitmeid kuid aega. Seepärast ongi praegu kõige mõistlikum tõhustusdoos peale teha ja tekitada

Foto: Freepik.com

endale võimalikult tugev kaitse enne uue tüve laialdast levikut Eestis,“ soovib Abner.

Vaktsiinide kombineerimine annab parima kaitse

Kui lähed lähiajal tõhustusdoosi tegema, siis millist vaktsiini valida?

Eestis saab hetkel tõhustusdoosi valida Pfizer/BioNTechi vaktsiini Comirnaty või Moderna vaktsiini Spikevax sõl-

tumata sellest, millise vaktsiini on tehtud esmane vaktsineerimiskuur.

Täna on kogunenud juba usaldusväärne hulk uuringuid, mis kinnitavad, et vaktsiinide kombineerimine annab isegi tugevama immuunkaitse kui tõhustusdoosi tegemine sama vaktsiiniga. Esialgselt andmetel tekitab kõige tugevama immuunvastuse vektor ja mRNA

vaktsiinide kombineerimine.

„Igal vaktsiinil on väikesed tehnilised erinevused, millest omakorda tuleneb ka natuke erinev bioloogiline kaitse. Kombineerides erinevaid vaktsiinitehnoloogiasid suudame me oma immuunsüsteemi järjekordselt üle kavaldada ning ta on sunnitud tugevamini reageerima, andes meile tänu sellele ka laiapõhjalisema kaitse,“

selgitab Abner.

„Enda näitel lasin ma oma esimesele kahele Pfizeri doosile ühe Moderna tõhustusdoosi peale teha,“ ütleb Abner.

Turgutusi tuleb teha ka edaspidi.

Kuna vaktsiini mõju muutub viiruse vastu ei kesta igavesi, siis tõenäoliselt tuleb meil ka edaspidi aeg-ajalt oma immuunsüsteemile turgutusi teha.

Paraku on Abneri sõnul veel võimatu ennustada, kui sageli see juhtuma hakkab. Tema hinnangul on siiski lootust, et pärast mõningaid doose ja suuremaid nakatumislaineid tekib ka ühiskonnal laiapõhjalisem kaitse SARS-CoV-2 vastu, mis omakorda võtab tulevikus haiglatelt COVID-19 koormust vähemaks.

„Selle eeldus on siiski ligi 100-protsendiline kaitse terves ühiskonnas, sarnaselt teistele laialdaselt levivatele viirustele nagu leetrid,“ tõdeb ta.

Hetkel ei ole SARS-CoV-2 spetsiifilisi antikehi veel kuni 30% eestlastel, seega on veel mõningane tee selle stsenaariumini minna.

Abneri hinnangul sõltub tõhustusdooside edaspidine vajadus ja sagedus uutest viirusetüvedest, meie immuunsüsteemi mälu kestvusest ning üldisest ühiskonna immuunsuse tasemest.

Sotsiaalministeerium

KUTSE EELREGISTREERIMISETA VAKTSINEERIMISELE COVID-19 JA GRIPI VASTU VAKTSINEERIMINE KÕIGILE SOOVIJATELE

20.01
kell 15.00-18.00
VÄIKE-MAARJA VALLAMAJAS

26.01
kell 10.00-12.00
RAKKE RAAMATUKOGUS

26.01
kell 12.30-14.30
SIMUNA RAHVAMAJAS

Covid-19 vaktsiinid:
Janssen, Pfizer, Moderna.
Tehakse ka tõhustusdoose.

Gripi vaktsiin:
VaxigripTetra
(65+ tasuta, teistele 15 eurot).

VÕIMALUS TELLIDA VAKTSINEERIMISTEENUST KOJU (TEL 5360 7109).

PALUN VÕTA KAASA ISIKUT TÕENDAV DOKUMENT!

Liikumisraskustega inimesed saavad ennast lasta vaktsineerida kodus

Haigekassa tuleb meelde, et kõigil inimestel, kellel ei ole tervisel põhjustel võimalik vaktsineerida minna, saavad lasta end kodus vaktsineerida. Kodus vaktsineerimise võimalust saavad kasutada need inimesed, kellel on liikumisraskused, kuid kes soovivad vaktsiinisüsti saada. Visiit ja vaktsineerimine on tasuta, sealhulgas ka ravikindlustuseta inimestele.

Eesti tervishoiutöötajate ühine eesmärk on, et kellelgi ei jääks vaktsiin saamata, kes seda soovib, kuid kes ei ole tervisel põhjustel võimeline vaktsineerida minema. Inimene saab kodus vaktsineerimise vajadusest teada anda oma perearstile või ööpäevaringsel infotelefonil 1247.

„Kodus vaktsineerimise võimalus on eriti oluline erivajadustega inimestele, kes tervisel põhjustel ei saa ise vaktsineerida minna. Selleks on haigekassa loonud võimaluse inimestel endast märku

anda ja kodus vaktsineerimise vajadusest teavitada. Lisaks perearstidele on ka kohalikel omavalitsustel olemas vastav informatsioon või sotsiaaltöötaja, kes teab, et tema vallas on inimene, kes ise vaktsineerida ei pääse ning kes saab soovitada talle kodus vaktsineerimist,“ kommenteeris haigekassa esmasandi teenuste osakonna peaspetsialist Mari Kalbin, kelle sõnul ei too kodus vaktsineerimine meditsiinisüsteemile lisakoormust. Täna on Eestis hinnanguliselt 3500 inimest, kes on vaktsiinisüsti saanud kodus. Ühes nädalas on võimekus kodus vaktsineerida ligikaudu 100 inimest.

Visiit ja vaktsineerimine on kõigile inimestele tasuta ning ennast saab vaktsineerida nii esimese, teise kui ka kolmanda doosiga. Valida saab kolme vaktsiini – Pfizer/BioNTech-i, Moderna või Jansseni – vahel, kuid oma soovi kindla vaktsiini vastu tuleb enne vaktsineerijaga täpsustada. Soovi korral saavad

65+ vanuserühmas inimesed lasta endale teha ka tasuta gripivaktsiini, millest tuleb samuti eelnevalt vaktsineerijale teada anda.

Kui inimene soovib saada informatsiooni vaktsiinide kohta, tuleks eelnevalt konsulteerida oma perearstikeskusega või helistada nõuandeliinile 1220. Inimest nõustatakse ka kodus vahetult enne süsti saamist. Pärast süsti saamist jälgib koduendusteenu osutaja 15 minutit inimese tervise seisundit ning veendub, et vaktsineeritu ei tunneks ennast halvasti. Kõik oluline vaktsiine puudutav teave on leitav portaalis www.vaktsineeri.ee.

Kodus vaktsineeritute andmed kantakse tervise infosüsteemi reeglina samal päeval kui tehti vaktsiin. Pärast andmete süsteemi kandmist saab vaktsineeritu luua endale tõendi portaalis www.digilugu.ee.

Eesti Haigekassa

Kontrolli digiregistratuurist, kas aeg tõhustusdoosiks on käes!

COVID-19 vaktsiini tõhustusdoos on kolmas kaitsest, mis on vajalik täiskasvanud inimestele, kui vaktsineerimiskuurist on möödunud Pfizer/BioNTechi ja Moderna vaktsiinide puhul vähemalt kuus kuud ning AstraZeneca ja Jansseni vaktsiini puhul viis kuud. Aja saab broneerida üleriigilises

digiregistratuuris, oma perearsti juures, lähima vaktsineerija telefonil või raviasutuse registratuuris.

Tõhustusdoosile saavad minna kõik inimesed, kellel on esimesest vaktsineerimisest kuus kuud möödunud või kuus kuud, olenevalt eelnevast vaktsiinist. Need inimesed, kes soovivad kontrollida ettenäh-

tud perioodi möödumist ehk kas aeg tõhustusdoosiks on käes, saavad seda teha üleriigilises digiregistratuuris aadressil www.digilugu.ee

Haigekassa saadab jätkuvalt SMSga meeldetuletusi, millega teavitatakse elanikke vaktsineerimise võimalusest.

Kuidas saada hakkama täiskasvanu hooldamisega kodus?

Inimese elu võib ühel päeval jõuda punkti, kus ta enam iseseisvalt hakkama ei saa, olgu põhjuseks vanus, haigus või õnnetuse tagajärg. Lähedase hooldamisega kodus käib tihti kaasas mure, kuidas saada hakkama keeruliste hügieenitoimingute, lamatiste vältimise või voodihaige toitmisega.

Liikumisvõime langus või kaotus on alati traagiline sündmus nii inimesele endale kui ka tema lähedastele, tõdeb abivahendikeskuse Invaru juhtivterapeut Kadri Lemberg. "Oluline on küsida abi, mitte püüda üksi kõigi keeruliste toimingute ja valikutega hakkama saada. Tänapäeval on olemas ka spetsiaalsed abivahendid, mis igapäevaelu toetavad ja tänu riiklikele toetustele ei tähenda abivahend tingimata ka suurt väljaminekut," julgustab ta.

ÕIGED TÖÖVÕTTED SÄÄSTAVAD HOOLITSEJAT

Liikumisraskusega inimese eest hoolitsemisel tuleb palju kasutada füüsilist jõudu. "Kindlasti peab inimene, kes hakkab abivajaja eest hoolitsema, tundma õigeid töövõtteid, muidu võib

ta endale liiga teha," hoiatab Kadri Lemberg.

"Voodihaige keeramiseks tema hooldamise ajal, või tema asendi korrigeerimiseks, saab kasutada libistamiskindaid," toob ta näite lihtsamast abivahendist. "Libikinnaste vältimine pind on libe ja sobib hästi voodis ning ratastoolis näiteks vaagna ja õlavöötmel asendi korrigeerimiseks," selgitab juhtivterapeut. Voodihaiget saab liigutada ka libedast materjalist libistamislina abil, mis aitab vähendada hõõrdumist. "Libilina kasutatakse inimese liigutamiseks ühelt aluselt teisele, voodis asendi muutmiseks või nihutamiseks ning istuma aitamiseks," kirjeldab Lemberg.

Inimese aitamiseks voodist ratastooli, duši- või potitooli või ka ratastoolist autosse saab võtta abiks libistamislaua. "Selle vahendiga saab istuvas asendis inimene iseseisvalt või hooldaja abiga libistada abivajajat ühelt pinnalt teisele ehk siirduda külje suunas," selgitab terapeut. "Abistaja koormuse vähendamiseks on olemas ka spetsiaalsed kodus kasutamiseks mõeldud kompaktsed tõstukid koos

linguga. Need on ratastel elektrilised tõsteseadmed, mille abil saab tõsta voodihaiget voodist, toolist, põrandalt või vannist. Vajadusel saab kasutada tõstukit ka haige transportimiseks eri tubade vahel."

KODU JA SISUSTUS VAJADUSTELE VASTAVAKS

Kui abivajaja veedab enamuse päevast voodis, aitab igapäevatoiminguid lihtsustada funktsionaalvoodi, kus abivajaja saab ka ise mugavalt enda asendit muuta. "Voodihaige puhul on väga oluline roll madratsil ja mõistlik oleks mõelda lamatisi vältiva madratsi peale. Ainult madrats siiski lamatisi ära ei hoia ja seepärast on vaja abivajaja asendit pidevalt muuta," märkis Lemberg. Voodis lamava inimese abistamisel on oluline, et aitaja pääseks igast küljest ligi. Samuti peab silmas pidama, et voodi vajab elektrit ning elektripistik peab asuma voodi lähedal.

Abivajaja ning hooldaja elu teevad oluliselt lihtsamaks ka spetsiaalsed hooldusvahendid. "Näiteks kui lähedast on olenevalt keskkonnast või tema füüsiliste piirangute tõttu vee ja

seebiga keeruline pesta, siis alternatiiviks on spetsiaalne pesuvaht, kindad ja juustepesumüts," kirjeldas juhtivterapeut veeta pesemise võimalust. "Hea variant on ka spetsiaalne otsikuga dušikott, kuhu käib vesi sisse ja mille saab voodi külge kinnitada. Kui kasutada juurde veel ka kaela taha seatavat täispuhutavat peapesuvanni, saab abivajaja juukseid pesta nii, et teda ei pea magamisasemelt mujale liigutama."

Kui lähedane vajab koduhooldust, on Kadri Lembergi sõnul mõistlik ka tema eluruumid üle vaadata – kas oleks vaja laiendada ukseavasid ja eemalda lävepakud, et tõstuk või ratastool läbi mahuks. Kas WC-s oleks abi kõrgendusega potitoolist? Kas vajalikes kohades on olemas käsipuud, mille abil saab püsti tõusta ja istuda?

OTSI ABI KA KODUVALLAST

Kui lähedane inimene jääb koduhooldusele, kaasneb sellega paratamatult rahaline kulu, kuid tänu riiklikule toetusele ei pruugi väljaminekud olla tingimata suured. Kadri Lemberg selgitab, et näiteks funktsionaalvoodit või ratastooli ei pea välja ostma, kuna abi-

vahendikeskused pakuvad üüriteenust, mis on peredele kindlasti jõukohasem. Lisaks on nii vanaduspensionäridel kui ka määratud puude ja vähenenud töövõimega inimestel võimalik saada abivahendite ostmisel ja üürimisel riikliku soodustust. "Abivahendite määramise alusel kompenseerib riik olenevalt abivahendist 40-90% abivahendi piirhinna," lisab juhtivterapeut.

Omapoolse abi osutamiseks on võimalused ka omavalitsustel, olgu see siis hooldajale makstav toetus või abi eluruumide kohandamisel. Väike-Maarja valla sotsiaallosakonna juhataja Ene Kinks soovib kindlasti pakutavate teenuste ja toetustega valla kodulehe kaudu tutvuda. "Selleks, et me saaksime aidata, tuleb esmalt pöörduda sotsiaallosakonna poole. Sotsiaaltöötaja külastab inimest tema kodus, hindab abivajaduse ja koos otsustatakse, mis on antud olukorras kõige sobivam teenus või toetus, sest inimeste vajadused ja olukorrad on erinevad. Võtke kindlasti ühendust ja arutame asjad läbi," julgustab Ene Kinks.

Kristi Kool

Abivahendikeskuse Invaru infojuht

Dušikoti ja pesuvanni kasutamine. Fotod: Invaru

Tõsterihma kasutamine.

Tõstuki kasutamine.

Libikinnaste kasutamine.

Tunnusta sotsiaalvaldkonda panustajaid!

Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (ESTA) algatas sotsiaaltöötajate päeva tähistamise traditsiooni Eestis 2007. aastal, et tutvustada inimestele sotsiaaltööd ja tunnustada sotsiaalvaldkonnas töötavaid tublisid inimesi. 2007. aastal korraldas Rahvusvaheline Sotsiaaltöötajate Föderatsioon (IFSW, International Federation of Social Workers) esmakordselt üleilmse sotsiaaltöö päeva tähistamise 27. märtsil, millega ühinesid sotsiaaltöötajad kõigis maailmajagudes. 2008. a võitis Rahvusvaheline Sotsiaaltöötajate Föderatsioon (IFSW) vastu otsuse tähistada iga-aastast sotsiaaltöö päeva märtsi kolmandal teispäeval. Üleilmset sotsiaaltöö päeva peetakse sotsiaaltöötajate saavutuste tähistamiseks ja selle tänuväärse töö esiletoomiseks.

Iga-aastane tunnustamise konkurss on hea võimalus tõsta esile oma piirkonna, valla või asutuse kõige tublimaid sotsiaalvaldkonna töötajaid ja valdkonda panustajaid, kes on oma pühendumuse tegevusega muutnud inimeste ja kogukonna elu paremaks.

2022. aasta sotsiaalala töötajate konkursi viiakse läbi koostöös Sot-

Sotsiaalvaldkonna töötajate tunnustusüritus 2021. a juunis: ühisplätt konkursi laureaatidega. Foto: Vahur Lõhmus

siaalministeeriumi, Eesti Tegevusjuhendajate Liidu, Eesti Asenduskodu Töötajate Liidu, Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liidu ja Eesti Sotsiaaltöö Üliõpilaste Seltsiga.

Kandidaatide esitamiseks palume tutvuda kandidaatidele esitatavate nõuete ja kriteeriumitega, täita kandidaadi esitamise vorm ning esitada see digiallkirjastatult. Kandidaadi esitami-

se vormid eri kategooriate järgi koos juhendmaterjalidega asuvad ESTA kodulehel www.eswa.ee/konkurss/.

Taotlused saata hiljemalt 4. veebruariks 2022 e-posti aadressile tun-

nustamine@eswa.ee. Lisainformatsioon telefonil 5343 7323 Marianne-Elisabeth Agu või e-posti aadressil tunnustamine@eswa.ee.

Sotsiaalala töötajate tunnustusüritus toimub rahvusvahelisel sotsiaaltöö päeval 15. märtsil 2022 Jõhvi kontsertmajas.

Selle aasta sotsiaalala töötajate ja valdkonda panustajate konkurss on käivitatud ja kandidaatide esitamise tähtaeg on 4. veebruar 2022. Kandidaate saab esitada 11 kategoorias:

- Elutöö tegija sotsiaalvaldkonnas
- Aasta sotsiaalvaldkonna asutus (sh hoolekandajuht)
- Aasta sotsiaaltöötaja
- Aasta lastekaitsetöötaja
- Aasta hooldustöötaja
- Aasta tegevusjuhendaja
- Aasta tugiisik või isiklik abistaja
- Aasta noor sotsiaalvaldkonna uustulnuk
- Aasta vägivallaennetaja / vaimse tervise toetaja
- Aasta koostööpartner
- Aasta ESTA liige

Noored asusid pakkuma hauaplatside hooldusteenust

Hauaplatside hooldus on järjest aktuaalsem teema. Tänapäeval on meil kõigi kiire ja igale poole tihti ei jõua.

Detsembrist Väike-Maarja vallas tegutsev ettevõtte Kalmulill OÜ ühe asutaja Anet Veia sõnul aitab nende ettevõtte loodud teenus inimesi, kes tervislikel või logistilistel põhjustel ei saa ise kalmistule minna, aga kelle jaoks on oluline meele pidada meie hulgast lahkunud lähedasi.

Mis teenuseid ja kus piirkonnas täpsemalt pakute?

Pakume tavapäraselt hooajalist hauahooldust, mida on võimalik tellida ühekordselt kui ka regulaarselt aastaringelt. Tähtpäevadel süütame küünla, lisame lõikelille ning istutame hauale soovitud taimed. Piirkonnaks on hetkel Väike-Maarja vald, kuid soovi korral saab ka erandeid teha kaugemale.

Kes on teenuse sihtgrupp?

Teenus on mõeldud kõikidele inimestele. Eelkõige muidugi neile, kes elavad kaugemal, võib-olla ka välismaal ja ei saa ise järjepidevalt lähedaste haua korras hoida. Vanemad inimesed, kes enam füüsiliselt

Kalmulill OÜ kaudu on võimalik lasta kasvõi maakera teisest otsast lahkunu viimne puhkepaik korda teha või seal küünal süüdata. Foto: erakogu

samuti ei jaksa suuremaid hooldusi haul teha, nagu rohimine või liiva juurde vedamine.

Mis ajendas sellist teenust pakkuvat ettevõtet looma?

Käies surnuaias ringi ja nähes kui palju on tegelikult hooldamata haua, mille põhjuseks võivadki olla näiteks kaugel elavad lähedased. Ja ka isiklikust vajadusest tulenevalt. Kuna

enda lähedaste hauad asuvad kaugel ja igal tähtpäeval kahjuks ei jõuagi surnuaeda küünlaid süütama.

Kuidas on teenust võimalik

mugavalt ja kiirelt tellida?

Kõige kiirema info saamiseks tasuks kindlasti helistada numbril 5825 9152. On loodud ka Facebooki leht, kus ilmuvad tehtud töödest pildid ja kus on näha täpsed teenused, mida Kalmulill OÜ pakub. Küsimustele vastame meili ja Facebooki sõnumite kaudu 1-2 tööpäeva jooksul.

Kalmistut ja lahkunut te ei karda?

Surnuaed on ikkagi rahu- ja pühapaik, kus vast keegi naljalt kummitamas ei käi. Kõhdest tekitab kindlasti, kuid üle mõelda ei tasu. Karta võib vaid lihast ja luust inimest. Ja usun, et meie töö pakub hingerahu nii teenuse tellijale kui ka lahkunule.

Kuidas teie vaatate ülematmisse?

Meie arvates ei ole selles midagi halba kui tegemist on juba väga vana ja tuvastamata hauaga või kui hauaplatsile maetakse ühe perekonna liikmeid.

Meil on kalmistutel palju aian- d-ust, on skulptuuri, kiviparket- ti. Maailmas on väga erinevat kalmistumoodi. Mis teile sümpaatne tundub?

Nii palju kui on inimesi, on ka erinevaid maitseid. Meie jaoks

ongi sümpaatne kenasti hoitud kalmistu, kus kõik hauaplatsid on hooldatud, taimed kastetud ja pügatud. Hauaplatsi ümber olevad teerajad samuti riisutud ja rohitud.

Kas on midagi veel, mida lehelugejad peaks teadma või arvestama teie poole pöördumisel?

Kindlasti tasuks hauahooldusteenuse tellimisega arvestada mõistlike etteteatamise aegadega. Muidugi pakume ka ekspressteenust, mis sisaldab 24 tunni jooksul küünla süütamist ja lõikelille asetamist hauaplatsile.

Mis suunas näete ennast tulevikus arenemas? Kas piirkond laieneb, teenuse osas on veel mahukamaid plaane vms?

Tahaks oma teenusega jõuda võimalikult paljude inimesteni, et pilt kalmistutel muutuks ilusamaks hooldatud hauaplatside näol. Kindlasti soovime kiiremas korras lisada teenuste nimekirja hauakivide puhastamise. Kaugemas tulevikus võiks võtta plaani ka hauaplatside renoveerimise, kujundamise.

Kristel Kitsing
toimetaja

Luksemburgi Eesti selts valmistas Lääne-Virumaa viiele perele suure uusaastaüllatuse

Luksemburgi Eesti Seltsil (LES) on toredaks traditsiooniks korraldada igal aastavahetusel heategevuskampaania, mille raames toetatakse paljulapselisi peresid Eestimaa erinevatest paikadest. Heategevuslik projekt toimus juba neljateistkümnendat korda ja 2021. aasta lõpus kogutud annetused lähevad tänava viiele lasterikkale perele Lääne-Virumaalt, neist kaks Väike-Maarja ja kolm Tapa valda.

„Pered valitakse välja koostöös omavalitsuste sotsiaaltöötajatega. LES toetab eeskätt neid peresid, kes ei vaja pidevat sotsiaalabi, vaid on pigem ajutistes raskustes, samas kus kasvavad keeruliste majanduslike oludele vaatamata tublid ja edasipüüdlikud lapsed,“ ütles Luksemburgi Eesti Seltsi president Meelik Mallene.

Toetus on maakondades peamiselt investeeritud laste huviharidusse, sest kui peres on palju lapsi, on see lastevanematele väga suur väljaminek, kuid on parandatud ka elamistingimusi.

„LESilt toetust saanud Väike-Maarja valla peredes on 3 kuni 7 last, toetusega parendavad pered oma elamistingimusi,“ ütles Väike-Maarja vallavalitsuse lastekaitse spetsialist Tiia Kaselo. „Tapa vallast said toetust pered, kes igapäevaselt sotsiaalsakonna toetust ei vaja, saadakse hakkama ka keerulistes oludes. Peredes on 3-4 last, LESilt saadud toetusega parendatakse laste ja perede elamistingimusi,“ ütles Tapa vallavalitsuse sotsiaalhoolekande juhtivspetsialist Sille Sõmermaa. Mõlemad omavalitsuse ametnikud kinnitasid, et nii omavalitsused kui ka pered ise olid väga üllatunud sellise aastaalguse kingituse eest ning on siiralt tänulikud Luksemburgi eestlaste seltsile.

Heategevusprojekti osalevad LESi liikmed vabatahtlike annetustega ning oluline panus on alati tulnud ka läbi Luksemburgi Eesti Seltsi jõulupeol toimuva heategevusliku oksjoni, kuhu läbi aastate on toetatava maakonna ettevõtted annetanud pääsmeid etendustele, pidulikke õhtusööke ja spaaprotseduure, turismitalude kinkekaarte jms. Kahel viimasel aastal on jõulupidu ja oksjon COVID-19 tõttu küll kahjuks ära jäänud, seega on tänavune toetusraha kogutud üksnes annetustest.

Eelmistel aastatel on LES toetanud peresid Jõgevamaal, Ida-Virumaal, Järvamaal, Põlvamaal, Võrumaal, Valgamaal, Viljandimaal, Pärnumaal, Läänemaal, Raplamaal, Saaremaal, Hiiu- ja Tartumaal.

„LES on nüüdseks koos Lääne-Virumaa heategevuskampaaniaga kokku külastanud 14 maakonda, järgmisel aastavahetusel on heategevuskampaania suunatud Harjumaa. Koos selleg täitub ka ammune unistus toetada võimaluste piires kõikide Eesti maakondade peresid,“ ütles Meelik Mallene.

Kolm kuud ja üksteist aastat ootust tasus ära

Abipraost Meelis-Lauri Erikson pühitses 11. detsembril Väike-Maarjas leinamaja.

Detsembri teine nädalavahetus märgib Väike-Maarjas olulisi tähtpäevi. Pühapäeval möödus 30 aastat valla moodustamisest, laupäeval pühitses aga koguduse abipraost Meelis-Lauri Erikson 18. sajandist pärineva leinamaja, mida on kutsutud ka matsikabeliks. Kirikus oli kontsert ja imetleda sai ilutulestikku.

Meenub, et kui mõni aasta tagasi Väike-Maarjas matusel käisin, oli kummaline tunne hauaplatsile koguneda. Oli kena suveilm, ent kindlasti jäi puudu kirikus või kabelis valitsevast pühalikust tundeist. Tõenäoliselt on sama kogunud teisedki ja oma osa leinamaja taastamisest on andnud palju sealseid inimesi. Kasvõi kodukohvikute päeval, kui hoone taastamiseks koguti 345 eurot. Summa pole teab mis suur, aga juba mõte on ilus. Ühtekokku on aga kohalikud inimesed annetanud umbes viistuhat eurot, mis näitab ettevõtmise vajalikkust.

Tööd algasid septembris, täpsemalt 15. kuupäeval ja läinud kolme kuuga on tehtud palju, pandud hoonele uks ja aknad ette. Eriline rõõm on aga peasaalist, millel suurust 85 ruutu. Selles uue põranda saanud krahvitud ja värvitud ruumis on nüüd hea talitust pidada, pauguga väljas või pakane. Ruumi kütab kaks öhksoojuspumpa, ütleb kogudust teeniv diakon Juhan Rumm.

Võimalus leinamaja kasuta-

Koguduse abipraost Meelis-Lauri Erikson pühitses 18. sajandist pärineva leinamaja. Fotod: Kristel Kitsing

Väike-Maarja leinamaja on avatud teenuse pakkumiseks.

ma hakata tingis ka pühitsemise ja valla aastapäev on igati sobiv,

et tegijaid tänada. Andis ju vallavalitsus PRIA kõrval tuntava

rahalise panuse, 53 000 eurot, remonditöödesse. Vallavanem Indrek Kesküla on kohalikus meedias maininud, et kuigi valal on raha vähe, hoolib vald vanadest hoonetest. Ka koguduse inimesed on kaasa aidanud tehases vajalikud ettevalmistustööd.

Tegu on siiski vaid ehitustööde I etapi lõpuga ja hoonet saab kasutada vaid osaliselt. Oma järke jäävad ootama küljeruumid, samuti maja välisfasaad, külglöövil puudub ka uks. Ent kogukonna vajadus leinamaja järele ei lase oodata hoone lõplikku valmimist. Koguduse juhatuse esimees Kaire Kislov kiidab kogudust teenivat diakonit Juhan Rummi, kes on teinud meeletootlikku tööd nii koguduse kasvatamisel kui leinamaja taastamisel.

Umbes 11 aastat tagasi, kui kirikutorn augustitormis leinamajale kukkus, jäi viimane nukul seisma. Alul oli kogudusel plaan varemled lammutada, aga õnneks seda ei tehtud. Möödus kuus aastat, kuni hoone sai endale uue katuse. Olen kindel, et leinamaja on mõne aasta pärast ilusam kui kunagi eales.

Selle taastamiseks saab annetada koguduse arvel-duskontole Swedbankis EE652200001120247658 märke-näga „leinamaja“.

Rita Puidet
Eesti Kirik

Väike-Maarja leinamaja on avatud teenuse pakkumiseks. Info tel 534 50943.

Foto: Kristel Kitsing

Külavanem – privileeg või kohustus?

Üks olulisemaid väärtusi inimeste jaoks on kokkuhoidev kogukond. Kogukondliku elu korraldamisel on oluline roll külavanemal, olles üks osa meie ühiskondlikust tegevusest. Külavanemad on kogukonna eestvedajad ning olulised partnerid kohalikele omavalitsustele.

Milline on külavanema roll kogukonnas ning ühiskonnas laiemalt? On see staatus privileeg või kohustus? Oma sisevaadet oli lahkelt nõus jagama Triigi küla häälekandja Tarmo Rebane (fotol).

Pea 55 aastat Triigis elanud, siia Tartust naisegi toonud mees räägib, et pärast õpinguid suunati ta kodukohta tööle ja nõnda ongi ta siia juured sügavale maa sisse ajanud. Enne teda on Triigi külaelu eestvedajateks olnud Vilmar Pere ja Jaanus Kaare. „Võtsin külavanema kohustused enda kanda 2011. aastal. Ametlikult sain tunnistuse 2013 aasta Vabariigi aastapäeval,“ märkis aktiivne Triigi elanik.

Külavanemana on Rebase roll seis- ta küla eest. „Edendan seda elu siin niipalju kui suudan,“ selgitas valla ühe rohkeima rahvaarvuga küla häälekandja. „Kui inimesed kurdavad, siis kurdan mina omavalitsuses edasi – olen kui vahelüli.“ Selliselt asi toimib hästi. „Kui külavanemat ei oleks, kes siis seda kõike ajab?“ Külavanem on see, kelle poole esimesena pöörduda. „Kui külavanem oma jõududega hakkama ei saa, siis saab juba omavalitsuse poole pöörduda.“

Kuue naaberküla koostöös (Avispea, Triigi, Eipri, Rastla, Raeküla, Pandivere) toimub juba neli aastat ühine külade päev. „See on meid väga hästi kokku viinud,“ märkis Rebane. Naabrite Eipri ja Avispea külavanematega on samuti hea koostöö. „Ikka suhtled ja hoiad kursis end murede ja tegudega.“ Ühe näitena toob ta viimase kõva tormi, kui elekter mitu päeva ära oli. Ka loo peategelane veetis pool päeva pilkases pimeduses. Kuigi Triigi külas olukord lahenes, oli Pandivere külarahvas ikka veel elektrita. „Pandivere külast helistatakse, et

neil pole üldse voolu. Nemad on püüdnud Eesti Energiale helistada, sealt aga öeldakse, et neil on vool olemas.“ Kuna oli laupäev, ei vastatud enam ka ettevõtte telefonidele. „Helistasin siis vallavanemale, see sai kriisikomisjoni kaudu mingid numbrid ja siis hakkas asi liikuma. Laupäeva õhtuks sai Pandivere küla voolu tagasi.“ Rebase sõnul peaksidki külavanemad omavahel läbi käima. „Meil on ju kontaktid olemas. Vald ei ole ülemäära suur, et me ei tunneks külavanemaid või inimesi.“ Pikka aega ühes kohas elamine on kontaktide säilimisel vaid boonuseks, sest alati ei ole tarvidus just omavalitsuse poole pöörduda. Ka kohalikud talunikud või ükskõik kes, võib mõnes olukorras olla just see esimene ölekõrs, sest külavanemale kurdetakse erinevaid muresid. „Viimane kord helistati, et lumesahk ei lükanud teed lahti. Lükka ei teadnudki, et seal inimene elab. Suunasin sinna ja traktor läks lükkas kohe tee lahti.“

Külavanem on usaldusamet, ülesandeid täidetakse vabatahtlikult ja ühiskondlikel alustel. „Minul ei oleks kahju seda ka edaspidi vabatahtlikult teha, kui kogukond tuleks rohkem kaasa,“ tunnistas Rebane. Tema arvates võiks elanikelt rohkem ettepanekuid tulla või abikäsi olla. „Tegelikult on see praktiliselt teine töö, mida hea tahte korras teed,“ tähendas ta.

Lisaks heale kontaktvõrgustikule on oluline koostöö ka vallavalitsuse erinevate ametnikega, sest vahel võib pörkuda juriidilistes küsimustes. Tunnistas ka külavanem, et nendes küsimustes ta nii pädev ei ole, see pole tema igapäevatöö. „Näiteks ehitusregistris mina tavaline inimene hakkama ei saa. Sama on erinevate projektide kirjutamise ja rahastuse saamiseks.“ Ametnikule, kes nende teemadega igapäevaselt tegeleb, on see lihtne. „Aga pusime ja kelle poole abi saamiseks ikka pöördume – omavalitsuse poole,“ ei ole Triigi kogukonna häälekandjale ükski mure takistuseks, et lahendusi leida.

Sooja tänu saadab mees ka vallavalitsuse aadressil, kes igakülgsest küla-

elu toetab. „Eks minu pluss on ka see, et ma olen juba kolmandat hooaega volikogu liige. Tänu sellele ma tean, mis vallas toimub ja kelle poole pöörduda. Vastasel juhul oleks natukene keerulisem,“ rääkis kaks viimast ametiaega vallas kultuuri-, spordi- ja külakomisjoni juhtinud mees.

Kui uurin, kas kogukonnaruumide omamine ja rahastus kogukonna sidumisel on olulised, vastab 2012. aastal maakonna kõige sportlikuma küla eestvedaja veidi muheledes. „Selge on see, et kui raha on, siis on hea.“ Triigi külas polnud alguses kogukonnaruume nagu praegu ja tuli sponsoreid otsida, et näiteks küla jaanituld pidada. „Saadi hakkama ja külarahvas tuli ikka kokku.“ Korjatakse ka liikmemaksu, mida laekub siiski kesiselt. „Jaanipäevad, vastlad, talgud – vald ju toetab igal aastal MTÜ-sid tegevustoetusega – nendega saame hakkama,“ sedastas külavanem. Siiski on projektidest eraldatud rahadega Triigi spordihoonel teisel korrusel paiknevaid kogukonnaruume remonditud 26 000 euro eest ja soetatud köögitehnikat 1500 euro eest. Projektirahastusega on ruumidesse saadud ka laud ja kööginõud, samuti jõusaali seadmed on projektirahadega soetatud. „Nüüd on teine korrus ilus ja raamatukogu ka meil seal.“

246 elanikuga külas on oluline ka kommunikatsioon. „Meil on Facebooki leht. Kui on koosolek, panen info teadetetahvlile üles. Postkastidesse ja majade trepikodadesse panen üldkoosolekute teated ja info liigub ka suust-suhu.“ Kui varasemalt tegutses Triigis pood, sai külastatud aetud seal. Nüüd trehavad maailmaparandajad Kadrina saunaklubi kombel igal pühapäeval külasauna lavalaudadel. Ka külavanemaga võib sel päeval just seal kokku pörkata, hoolimata sellest, et mehel eelmisel päeval oma saunas ihu haritud. „Sealt neid ideid tuleb igasuguseid. Saadakse kokku. Räägitakse, mis on juhtunud, ja oskan ise ka kaasa rääkida, kui küsitakse nõu.“

Eks see külaseltsi loomine on kõi-

ge lihtsam, aga järjepidevuseks on oluline inimeste enda aktiivsus. Kuigi Triigi külas on noori päris palju, siis külavanema ütlusel nad kohalikus elus ülemäära kaasa ei löö. „Ma olen aru saanud, et mida väiksem küla, seda rohkem hoitakse kokku ja seda lihtsam on igasuguseid asju ajada.“ Positiivse näitena tõstis ta esile naaberküla Eiprit. Siiski innustab ta neid inimesi, kel on tahtmist oma kogukonnaelu vedada, külavanemaks hakkama. „Kui omal jääb kogemusest puudu, siis keegi ikka on, kes aitab. Eks külavanem võtab omale väikese meeskonna ka ikka kõrvale ning kui koostöö sujub, pole mingit probleemi,“ innustas Rebane.

Kui vahel tikub vankri vedamine vaevaliseks muutuma, annavad hoo-

gu kiidusõnad ja küla positiivne maine. „Just vanemad inimesed kiidavad. Noorte poolt seda kiitust tänapäeval vist nii lihtsalt kätte ei saa,“ sõnas külavanem. „Ega ma sellepärast nüüd külavanema tööd ei tee, et kiitust oodata. Endal on ka uhke ja hea olla, kui külalised Triigi mõisa varemeid vaatamas käivad ja seda ilu kiidavad, kortermajade ümbrused on puhtad ja niidetud.“

Alanud aasta toob Triigi külarahvale traditsioonilise jaanipäeva, veel ka vastlapäeva ja üldkoosoleku, kui COVID-19 olukord seda võimaldab. Külavanem tänab kõiki elanikke, kes aastavahetuse ilutulestiku korraldamiseks oma rahalisi vahendeid jagasid.

Kristel Kitsing
toimetaja

HEA TEADA

1. jaanuari 2022 seisuga on Väike-Maarja vallas 4 alevikku ja 61 küla, kus elab kokku 5704 inimest. Suurimad külad on Vao 307 ja Triigi 246 elanikuga, väikseimad aga Kadiküla ja Jäätma küla, kus mõlemas elanikke vaid 1.

Kahekümne kahel külal on oma külavanem. Kuna mitmel külal on üks külavanem, siis tegutseb 14 külavanemat. Külaselts on 12.

Meil on olemas külavanemate valimist reguleeriv ja seadustav õigusakt – külavanema statuut aastast 2007, mida on hiljem mitmel korral täpsustatud. Määrus näeb ette külavanema valimise korra, nõuded kandidaadile ning õigused ja kohustused volituste kestuse perioodil. Antud määrus defineerib, et külavanem on külaelanike esindaja, ühistegevuse eestvedaja ja kohaliku omavalitsuse koostööpartner külas, kes juhindub oma tegevuses kehtivatest õigusaktidest ja küla ühistest seisukohtadest ning huvidest.

Veterankülavanemad on valitud aastatel 2007-2008. Külavanema statuudi järgi on kõikide enne uue (viimase) statuudi jõustumist valitud külavanemate volitused tähtajatud.

Külavanem valitakse külaelanike kokku kutsutud küla(de) üldkoosolekul, mille toimumise aeg, koht ja päevakord on valla infolehes, veebilehel ja teadetetahvlitel ette teatatud vähemalt kaks nädalat.

Külavanem valitakse külaüksusele määratud tähtajaks.

Omavahel tihedalt seotud külad võivad valida ühise külavanema.

Külavanema volitusi tõendab vallavalitsuse väljaantud tunnistus.

Külavanema volitused lõpevad külavanema tagasiastumisega, tähtaja möödumisel või külavanema tagasikutsumisega.

Külavanema valimisest või tagasikutsumisest tuleb koosoleku juhatajal teavitada ka vallavalitsust, edastades koosoleku protokoll koos külaelanike registreerimislehega. Kui külavanem otsustab ise tagasi astuda, peab ta ka ise tagasiastumisest teavitama nii küla kui vallavalitsust.

Loe lisa valla kodulehelt seltsitegevuse alateemast.

Käru külaselts, juhatuse liikmed

Meie külaseltsil algab veebruari alguses 20. tegutsemisaasta. Meil on külavanema rolli kandnud külaseltsi juhatuse esimees. Viimased kümme aastat juhtis ja korraldas Käru seltsi tegemisi Riina Rajaste. Suur tänu toimekale ja mitmekülgsele naisele, kes väsimatult seltsimaja sees ja ümber korda hoidis. Riina oli ka eestvedaja paljudes koostööprojektides Emumäe Arenduskeskuse ja teiste ümbruskonna seltsidega.

Eks Käru elanike keskmine vanus pigem tõuseb ja lustlikud hommikusse kestnud peoõhtud on jäänud vaid meenutustesse. Siiski elab külas igas vanuses inimesi ja lisandunud on suveelanikke.

Käru seltsi rõõm ja mure on seltsimaja. Nagu iga kodu, vajab ka seltsi kodu kõpitsemist. Majaga seotud remondimuredega hakkaski tegelema uus juhatuse. Pisikeste sammudega edeneme.

Peamine mure on katuseharjaga, mida majal on umbes 70 meetrit! Äkki on kuskil igavlev katuseharja remondimees, keda palgata appi?

Meie seltsimaja saali kutsume kasutama nii pidudeks kui laagriteks-seminarideks.

Keraamik, fotograaf ja vaibakuduja Tiia Saart on suvitajast Käru püsielanikuks saamas. Ta hakkab oma oskusi jagama meie seltsimajas. Päkapikud vedasid keraamikaahju juba jõuluku kohale. Ka kangasteljed on juba vaibakudujatele üles pandud.

Suur rõõm on kutsuda huvilisi sõbrapäeva kohtumisele 18. veebruaril kell 18.00, et leida õpipeoistele sobiv kohtumisaeg.

Loodame, et uuel aastal õnnestub külaelule pisut hoogu lisada ja seltsimaja unest äratada, et 20. sünnipäeva vääriselt tähistada.

Tiia Saart hakkab seltsimajas oma oskusi edasi andma. Foto: Tiia Saart

Mati Mere, Ärina külavanem

Ärina küla on vähem aktiivsem, kui mõni teine. Aktiivset ja nooruslikku rahvast on vähe ja ei ole välja kujunenud külarahvast ühendavaid üritusi ega kokku käimise traditsiooni. Ega meie küla sellepärast vaesem pole. Talud ja majapidamised on püsivad – majad pole tühjaks jäänud. Pole ehk ka nõ ajaloolist keskkonda, mille eest üheskoos seista. Samas ei saa öelda, et meie küla ühtne poleks. Kui vaja, siis oleme ühe asja eest väljas küll.

Leian, et külavanemat on ikka vaja. Küla poolt esindatus vallas võiks ikka olla.

Ärina bussijaam. Foto: Kristel Kitsing

Tauno Ojasaar, MTÜ Määri küla juhatuse liige

Küla eestvedajaks olemine tähendab pisut vastutust ja rohkelt rõõmu. Vastutust selle ees, et külaelu edeneks ja kõik asjad saaks õigeaegselt ning korrektselt tehtud. Rõõmu selle üle, kui külaelanikud tulevad küla üritustele ja aitavad plaanitud projekte ellu viia.

Arvan, et igal külal, kus on mõnigi suits, võiks olla oma külavanem või inimene, kellega vajadusel kontakti saada ning infot jagada. Külaseltsi vast igale külale vaja pole. Kui külaelanikud tunnevad vajadust päris oma külaseltsi järele, siis nad nii ka otsustavad, aga muidu võib ju selts olla ka mitme küla peale, neid häid näiteid on mõned ka meie vallas.

Määri külaseltsil on ilus hooldatud külaplats, millel on varjualune laua ja pinkidega, grilli- ja lõkkekoht ning välikäimla. Murekohaks on platsil olev põllukivist hoone, mis on varisemisohhtlik ja mille renoveerimiseks või konserveerimiseks meil oma jõud üle ei käi

Määri küla inimesi seovad suuremad ja väiksemad tegevused ja kooskäimised. Foto: Tauno Ojasaar

ning projektidest pole siiani toetust saanud. Uuel aastal uue hooga, eks kirjutame jälle projekte.

Tegevuste poole pealt on meil plaanis uued iga-aastased üritused – mais kevadine talgupäev koos lõkkeõhtuga, juunis jaanipäev ja augusti lõpus või septembri alguses suvelõpupidu. Nende ürituste vahele mahub veel väiksemaid tegevusi ja kooskäimisi.

Eipris tutvustati kadripäevaga seotud kombestikku ja toite. Foto: Heili Tammus

Kai Tomingas, Eipri külavanem

Minu arvates peaks igas külas olema külavanem. Külavanem on kui meeskonna juht. Ta peab oma inimesi tundma, et leida parimaid lahendusi tekkinud küsimustele. Samuti on tema ülesanne hoida traditsioone, et tekiks ühtekuulumise ning kindlustunne. Olu-line on tegemistesse kaasata kõik kogukonna liikmed ning üheskoos luua täisväärtuslik elukoht sealsetele elanikele.

Eipri külal läheb päris hästi, kuid on ka probleeme. Külaelanike kõige suurem soov oli tänavavalgustus. Möödunud aastal see soov täitus. Muret tekitab on aga küla tee olukord.

Tulemas on meil vastlapäev kui lund on. Soov on taastada küla vanimate elanike meelepidamine, mis meil kunagi oli. Kuna meil on lasterikas küla, siis me peaksime rohkem panustama lastesse. Korraldama nende jaoks õpitubasid, mängusid, võistlusi. Kui me korraldame üritusi lastele, siis tulevad ka lastevanemad – nii saamagi küla kokku.

Seoses koroonaga ei julge palju planeerida.

Urmars Ehrlich, Puidvere külavanem

Meie külaselts lõpetas tegevuse kümme aastat tagasi ja seetõttu aktiivset külaelu pole.

Seoses sellega ka külavanema vajadus puudub. Samas kas just külavanem, aga kontaktisik võiks ikka olla, kui vallaga vaja suhelda.

Puidvere külal läheb nii, nagu kõigil Eesti väikeküladel. Püüame ellu jääda ja ka areneeda. Õnneks on viimaste aastate jooksul paar tegusat peret külla juurde tulnud: äsja just lõpetati (või veel ehitus käib) ühe vana maja renoveerimine. Samas on ka tühje talukohti, millele saatus teadmata.

Meie peamine eesmärk on, et rahvast ikka külla juurde tuleb ja tulevikus võiks taas elustada külaseltsi.

Eduard Vilde sünnikohta tähistav kivi Puidveres. Foto: erakogu

Ivar Veelmaa, Piibe, Nõmmküla, Lahu, Kõpsta, Koluvere külavanem

Kunagi, kui minu eelkäijad oma vara panti panemisega küla seltsimaja taastasid ja laulukaare ehitasid, lootsid nad külarahva kasvu, uue põlve suuremat juurdekasvu. Taastati ju esivanemate kodusid. Küla sai justkui täis. Taastati kool ja asi toimus, kui oli koht, kus lastel olla, suuri asju avastada.

Kena oli krooniaeg ja pisut euro-aegagi. Kui tulid muutused koolihariduses poliitikute kokkuhoiud vallamajanduses jne, hakkas inimestes kaduma usk millegi oma vastu – kadusid koolid, vallad. Keegi hakkas kõige väiksemas rahakotis kokkuhoidu pidama. Minuarust on lihtsam vedada personali kui õpilasi. See kõik on möödunud ja loodame, et varsti kui taastub uute põlvade tootlus ja taastatakse unustatud vana – see on ju meie maapere ainuke pääsetee. Ei pea vanu talukohti põldudeks tegema, jäetaks kasvõi põlispuud järele.

Kadunud Mart Priks andis idee või mõtte taastada vanadest talukohtadest vallapõhine atraktiivne kaart, et kes kus, millal ja kuidas elas – elektroonilisel platvormil asuv teatmik.

Mida külaelu tähendab? See on heade ja mitte väga heade inimeste või perede kogukond, kes tahavad ja soovivad oma kodukohta panustada. Kunagi lootsin, et saan korjata igal aastal

MTÜ Kodukülad eestvedamisel on välja ehitatud külakodu. Foto: erakogu

perekondadelt kümme eurot ühiskassasse, et saaks kasvõi elektri eest kodukülamajas tasuda, vms. See ei hakanud tööle. Raha nagu oleks, ja ei ole ka vist. Aga aasta lõpus taevasse 1900 eurot lasta, on tühiasi.

Tegelikult on elu ilus. Kõik teevad oma asju ja nokitsevad omaette, see kambavaim on ainult kadunud. Külas on kõik elamiskõlblikud suit-sud taastamisel või valmis. Meie põlvkond – veneaja lapsed – oleme tugeva panuse neile andnud, las nende lapsed tulgu tagasi, tehku uuesti seda unustatud vana.

Igal aastal loodan, et riik mõistaks, et tegi vea, kui võttis kohalikelt maapidajatelt euronahadelt 20 % tulumaksu, ilma, et saaks kulusid maha võtta. See hoidis natukenegi rahastamist külas. Tegime oma meeste ja naistega iseenestele ja lastele üritusi, kõik nagu laabus. Justkui käisime koos nii koolis kui ka mäel – tore meenutada ja vanu pilte sirvida. Nostalgalia, vaja vist verevahtust nii siin kui seal riigi peal.

Katrin Rand, Pandivere külavanem

Külaseltsi eestvedamine on tohutult stressirohke, kuna inimesed ei taha kaasa lüüa paljudes üritustes, aga on ka sellist elevust ja rahulolu, kui midagi saab tehtud.

Kindlasti peaks olema igas külas keegi eestvedaja.

Oleme mõelnud, et sel aastal korraldame ühise jaanitule, kindlasti koristustalgud. Muidugi saab jaaniku korraldamine olema keeruline, kuna meil pole külaplatsi, aga ehk annab midagi korraldada ja ootaksin, et inimesed oleksid ise ka agaramad kaasa lööma.

Jaanituli Pandiveres. Foto: erakogu

Andres Kaevu, Avispea külavanem

Astat 2021 jäävad meenutama ilmataadi trikid ja COVID-19, millest on elanikel omad arvamused. See on jätnud jälje ka külaellu ja suhtlusesse.

Arvan, et üks inimene külas peab olema, kes rege veab ja aktiivsed külaelanikud, kes tagant tõukavad. Nõnda saamegi kodukoha, kus on mõnus elada. Äge, et küla täieneb noortega, mis tagab ka järelkasvu.

Möödunud aastal toimus sõbrapäeva matk, mis on külas traditsiooniks saanud. Ürituse järel kostitas Raul kuuma supiga. See juhtub ka tänavu veebruaris. Vana võla tasumisega – külakiigega – tegime algust. Karkass sai püsti, aga lõpetame kevadel. Siinkohal tänud Ralfile ja Koidule, kes tugeva õla alla panid. Juba mitmed aastad on Jaak hoidnud korras suusarajad. Kõigil on võimalus sellest osa saada ja rõõmu tunda. Kevadel on tulekul tegus talgupäev. Hinge kriibib laste mänguväljak, mis tahab tegemist, sest meie murakad ootavad seda.

Adudes, kui kiiresti meie ümber elu-olu muutub, oleks kiiresti vajadus lahendada kiire interneti probleem. Peame kavandavad elektrituulikud küla jaoks kasulikuks muutma, kui ükskord püsti saavad. Ja on kuulda sahinaid, et Võnnusere metsaveerele tekib midagi, mis hakkab hinge kosutama.

Arvan, et seljad kokku lüües saame seda, mida soovime ja tahame! Rohkem suhtlust ja positiivset mõtlemist!

Sõbrapäeval on traditsiooniks üheskoos matkata. Foto: erakogu

Rein Möldre, Liivaküla ja Nõmme küla külavanem

Igal külal peaks ikka külavanem või eestvedaja olema, et oma ideed tervikuna edasi anda. Eks ole mõtteid ja nõudmisi palju, aga oluline on leida kesktee.

Eelmised aastad olid kergemad. Sai üritusi teha ja korraldada. Oleme korraldanud vastlapäevi ja jaanipäevi ning saime kokku Liivaküla seltsimajas koosolekutel. Käisime ka väljasõitudel Saaremaal ja Hiiumaal. Praegu on ühiseid üritusi väga keeruline planeerida, sest elanikest on neid, kes vaksineeritud, kes mitte ja ka Covid-19 piirangult muutuvad ajas kiirelt. Ei taha teiste tervisega riskida. Meie tegemised ei jää praegu ressursi taha, ikka selle Covidi taha.

Loodame, et märtsikuus midagi hullu ei ole ja saame suvele kenasti vastu minna.

Rahval on koht, kus koos käia ja oma vaba aega väärtustada ning sõpru vastu võtta. Foto: Rein Möldre

Vassili Kašuba, Vao külavanem

Ülekantud tähenduses tähendab külavanemaks olemine mulle pere suurenemist. See on meeldiv kohustus ja töö, mis teeb mulle suurt rõõmu, sest see on vastutus iga külaelaniku eest. Seni oli Vao küla ja siinsete inimeste vahel mõra. Mul on hea meel, et koos oleme muutunud ühtsemaks. Soovin, et inimesed märkaksid ja hoiaksid teineteist. Et taastuks Vao küla ühtekuuluvus ja energia, mis oli nõukaajal. Tean, et selline energia taastub, aga külavanemana üksi ei tee midagi, kõrvale on vaja sarnase ideoloogiaga inimesi.

Külal võiksid omavahel koostööd teha ning kõik see fundamentaalselt toetub sellele, kes on küla eesotsas ehk siis igal külal võiks juht olla. Sellest tulenevalt oleks ka küladel aktiivsem koostöö vallaga ning see laiemalt tähendab valla paremat arengut.

Nelja kuu jooksul, mil külas on olnud uus MTÜ Vao küla hüvanguks, on märgata olnud positiivseid arenguid. Koostöö oma meeskonnaga on aidanud lappida mõra, mis on külas olnud: lasterõõmu on rohkem näha, inimeste tihedamat kommunikatsiooni, märkamist teineteise suhtes. Kui kasutada kunstilist terminoloogiat, siis võiks öelda, et senisele hallile lõuendile on tulnud mitmeid kirkaid värvilaike juurde. Tasapisi küla ärkab.

2022. aasta eesmärgiks on lõpetada jalgpalli- ja võrkpalliplats, paigaldada külla lamavad politseinikud ning koostöö Väike-Maarja vallaga Vao külla bussijaam. Need on hetkel pooleliolevad projektid, mis ootavad lõplikke lahendusi. Meie eesmärgid sünnivad koostöös külaelanikega ja plaanid, mis saavad alanud aastal täidetud, nendest saame rääkida tegudena juba aasta lõpus. Meie ei räägi, meie eest räägitakse.

Vassili Kašuba. Foto: erakogu

Kiltsi naised üheskoos vastlapäevatoite valmistamas. Foto: Siret Stoltsen

Sigrit Stoltsen, Kiltsi külavanem

Külavanemaks olemine tähendab minu jaoks eelkõige elanike murede ärakuulamist, koos lahenduse leidmist, aidata tekkinud ideede elluviimisel ja muidugi erinevaid koostegemisi. Ma ei arva, et igal väikesel külal peaks olema külavanem. Väikesed külad võivad ühineda ja valida külavanema, kui see kõigile sobib.

Meie külal läheb praegu hästi. Kauplus töötab, mille üle on kõigil hea meel. Septembris sel aastal pani Väike-Maarja vald meie valvekaamerad mänguväljakule ja bussijaama. Mänguväljak sai täienduse mõne lastele mõeldud elemendi näol. Kergliiklusteele saime uued jõulutuled. Kogukonnamaja esine sai liivatäite. Kogukonnamaja sai riigieelarvelise raha eest ripplaed, õhksoojuspumbad ja natuke renoveerimist. Osalesime PAIKi korraldatud „Arukate külade“ töötubades Ebaveres ja meie esindaja oli ka üle-eestilistel kokkusaamistel.

Selleks aastaks juba uusi mõtteid on, aga aasta algul on veel natuke vara nendest rääkida. Vaatame, kuidas läheb, aga märksõnaks on koostöö.

Toimekat aastat kõigile ja püsige terved!

Hando Kuntro, MTÜ Salla Seltsimaja juhatus

Kõige suurem eesmärk on korda teha Salla küla memoriaal „Küla mäletab“, see on justkui keset küla olev visiitkaart. Loomulikult ka igakevadised talgud ning korrastustööd külade pargis. Memoriaal, see ongi kõige suurem valupunkt minu jaoks. Ootus oleks, et valla juhtkond seda tõsiselt võtaks.

Külaseltsi roll kogukonnas on oluline. Koostegemine annab tunde, et oled vajalik. Meil on oma seltsis rollid sujuvalt jagunenud, nõnda oleme ilma külavanemata ka hakkama saanud. Kui on vaja, küllap siis ka valitakse. Punnitada pole vaja. Kes teeb, see teeb ka ilma uhke nimetuseta.

Ühtehoidmist on keeruline reguleerida, aeg näitab ise kes ja kuidas. Ka kiusupunnile tuleb tere öelda, nii palju saab ikka ennast kokku võtta.

Vana maja päev. Foto: Mart Lankots

Liis Lusmägi, MTÜ Vao küla hüvanguks juhatus

Aasta esimene kuu toob endaga kaasa alati uue hingamise. Tugev teadmine, et ees ootavad uued erakordsed hetked ning see tekitab alati elevust. Kui iga päev täita üks eesmärk, on aastast suisa ju 365 põnevat võimalust! Vahel pole vaja esialgset täpset plaani, et teada, kuidas järgmist 12 kuud hakkavad välja nägema. Piisab vaid teadmisest – saab tehtud.

Kui 2021. aasta augustis otsustasime nelja aktiivse inimesega luua Vao külla MTÜ Vao küla hüvanguks, teadsime kuivõrd südame lähedaseks on meie eesmärk – seista kogukonna huvide eest, toetada ja edendada küla seltsielu, ühistegevusi ning teha erinevaid koostöid organisatsioonide ja ametkondadega. Kõik selle nimel, et Vao oleks rõõmus ning turvaline kodukoht kõigile. On ka kirjanik A.H. Tammsaare rõhunud, et elu Vargamäel on see, millest eestlane peab tegelikult lugu. Kui vaadata viimase paari aasta maailma muutuste valguses eestlaste soovi olla rohkem maal, pannaustada oma kodupaika ja olla õlg õla kõrval ühtselt koos, hoida väärtusi ning mälestusi, on topeltrõõm hoida inimesi

Vao küla elanike jõulupidu küla keskväljakul. Foto: erakogu

rahva üksmeelselt toetavaks ja kommunikeerivaks perekonnaks. Ja see on asjaolu, mis aitab täita küla jaoks vajalikud eesmärgid ka uuel alanud aastal. Me usume rahvatar-kust: “Täna pole mõtet jaga-da karu nahka, keda pole veel maha lastud.” Iga asi omal ajal. Tegusid kinnitavad reaalsed tulemused, mitte sõnad. See-pärast täname veelkord igat inimest, kes on kirjutanud, helistanud või mõnel muul moel teada andnud, mida juba täna saame üheskoos küla heaks ära teha. Inimesed soovivad laialdase-maid sportimisvõimalusi, mugavamaid vabaaja veetmise variante, koosolemi-se kohta ja muudki veel. Eestlane on armastanud ikka olla see, kes omaette vaikselt nokitseb, jäädes pigem tagasi-hoidlikuks. Küll saab aga Vao külas toi-metavate ettevõtete ja tragide inimeste koostöösoovi kokku võtta korvaplille-gend Michael Jordani tsitaadiga: “Ta-lent võidab mängu, kuid meeskonnatöö ja intelligentsus võidavad meistritiit-leid.” Uute kohtumisteni, armsad küla-elanikud ja koostööpartnerid!

MTÜ Vao küla hüvanguks soovib kõigile rõõmsat uut aastat!

oma juurte juures. See on väärtus, kui osatakse leida, et selles üha kiiremini muutuv maailmas on ka midagi pü-sivat, aegumatut – stabiilne, kõigiga arvestatav küla, kus kõikide soovid on tähtsad ning võimalustel pole piire. On ju Vao olnud läbi ajaloo kaunis maakoht, kus on elanud ja toimetanud inimesed, kes hoolivad pärandist, küla ajaloost ja selle jätkusuutlikkusest.

Täna saame öelda, et nelja kuuga tunneb MTÜ Vao küla hüvanguks, et me pole ammu enam üksi. 2021. aasta viimases kvartalis liitumine Eesti Naab-rivalve projektiga ning suvelõpu- ja jõu-lupeo ning rahvakalendri tähtpäevade tähistamine koos külarahvaga, kasvatas

Ulvi Mehiste, Vao kogukonna MTÜ juhatus

Vao kogukonna MTÜ juhatusel liikmeks olemine tähendab ühe osa loovutamist oma vabast ajast mulle hingelähedase kü-lakogukonnaga suhtlemiseks, kohtumi-si paljude toredate inimestega. Elu on muutunud kirevaks nagu kaltsuvaip.

Igas suuremas külas võib olla mitu külaseltsi, sest inimeste vanusegrupid ja hupid on suuresti erinevad.

Vao külal läheb hästi. Laste ja noor-tega tegeletakse. Pidude korraldamise pealt kokku ei hoita. Väga populaarsed on peod, kus meelelahutust, alkoholi ja suupisteid tasuta jagatakse.

Minu hinnangul rikuti uue külavane-ma valimisel reglementi. Seega leian, et vaja oleks korrektselt läbi viia kordus-koosolek. Tean, et paljud külaelanikud on avaldanud rahulolematust nii vali-miste läbiviimise kui praeguse külava-nema suhtes.

2022. aasta vahvamad tegemised on seotud kangastelgede töötoa ja kella-viietee klubitegevusega jätkamisega, kus kogunevad inimesed, keda huvitab eeskätt oma kätega ilusate praktiliste esemete loomine ja pärandkultuuri eda-

Kaltsuvaiba inspiratsioon. Foto: Ulvi Mehiste

si kandmine. Kaltsuvaipade kudumisega propageerime jätkusuutlikku taaskasu-tust. See on meie väike panus rohelise-ma mõtteviisi praktiseerimiseks. Võima-luse korral soovime soetada veel ühed kangasteljed.

Jätkame heategevusliku müügitege-vust oma põhikirjaliste eesmärkide ra-hastamiseks.

Kogukonna keskuse ruumides plaanime lõpetada siseviimistlustööd ja pai-galdada küttesüsteemi, et tegevusi oleks võimalik mugavalt läbi viia aastaring-selt.

Kaalume võimalusi mtü ruumides massaažiteenus osutamiseks.

Toetame Vao ratsaspordivõistluste korraldamist. Vao kui kauaaegsete rat-saspordi traditsioonidega küla vapiloo-maks on sporthobune. Vao tallis tree-niv Elisabeth Ervald on juba kaks aastat hoidnud enda käes Eesti Ratsaspordi Liidu laste arvestuse esikohta.

Vao kogukonna MTÜ liige, endine Vao külavanem Mihkel Mehiste toetab kohalikus omavalitsuses Väike-Maarja valla volikogu ning kultuuri-, spordi- ja külaelukomisjoni liikmena mõistlikke ja kohaliku külaelu arendamise seisuko-halt olulisi häid ideid, näiteks Vao külas-se bussiootepaviljoni rajamist ja kerg-liiklustee pikendamist Vao keskuse ning Kiltsi lossini.

Vao kogukonna MTÜ on avatud uutele ideedele ja liikmetele, kes pä-riselt ja reaalselt soovivad oma aega ning ressursse panustada külaelu edendamisse.

Agronoomist kartulikasvataja harib põldu 40 hektaril

Kartulihoidlas võib Matit sageli kohata, sest ta armastab oma klientidega suhelda. Foto: Kristel Kitsing

Väike-Maarja valla Ärina küla talunik Mati Mere on kartulit kasvatanud 30 aastat. Kartuli kasvatamine oli ka tema isa Jaani suur hobi. Täna juhib mees juba aastakümneid firmat Pandivere Kartulikasvatus OÜ ja kasvatab seitset põhisorti kartulit 40 hektaril. Olgu aasta milline tahes, külvab uuendusmeelne ja uudishimulik kartulikasvataja igal aastal ikka mõne uue sordi, et nende kasvamist jälgida ja armastab endiselt oma klientidega näost-näku suhelda.

ISA EESKUJUL KARTULIKASVATAJAKS

Mati sündis 1969. aastal Äntu külas. Tema isa oli Jaan Mere – kolhoosiajal tubli traktorist, kelle meeldis kartuliga tegeleda ja sortidega möllata. „Küllap temal oli oma osa selles, et minagi kartulit kasvatama hakkasin,“ nentis tänaseks 30 aastat kartulikasvatusega tegelenud mees.

Poisiklutina möödusid ta suved ja vahel ka talved Äntus. Nagu ikka, turnis ta siis traktoritel ja käis isaga garaažis kaasas, et uudista, mille kallal paps jälle nokitseb. „Kõik see maaelu, tehnika ja masinad huvitasid mind, millega isa tegeles,“ kommenteeris Mere.

Jäeneda põllutöökeskkooli, toonasesse Jäeneda sovhoostehnikumi läks mees aga agronoomiks õppima ja seda pigem sõprade eeskujul. Tugeva

kolme-mehena ta EPASse edasi ei pürginud. „Mulle meeldis see praktiline töö rohkem kui raamatust tuhnida,“ naeris Mere.

Pärast kooli töötas ta Väike-Maarja kolhoosis brigadirina kartulihoidlas ja leheproteiniitehases. Veel rassis Mere majandis kartuli meristeemtervendamise laboris, mida käis Sakus Evika firmas nädal aega õppimas. Sisuliselt pidi mees katseklaasis olevaid kartulitaimi ise edasi paljundama. „Kui ma ei eksi, siis tehti midagi sarnast ka Simuna katsejaamas,“ arvas ta. „Eks mõte oli see, et kartul hakkaks taimest pihta,“ selgitas kartulikasvataja. Seega võib mehepoeaga pidada Väike-Maarjas kartuli järjepidevuse kandjaks.

KOLHOOS PAKKUS ELAMISEKS VANA TALUMAJA

Kolhoosis töötamise ajal pakuti brigadirist Merele maja Ärinal, kus elas agronoomi pere. Nemed tahtsid kolhoosist üldse ära minna, ära kolida. Maja jäi vabaks. 80ndate lõpus ostis kolhoos maju. Omanikud lihtsalt ei tahtnud ja müüsid kolhoosile maha. „Ka siia majale oli planeeritud renoveerimine ja kõrvalhoonele lambalaut või mingi laudakompleks.“ Kolhoos lagunes laiali ja kõik jäi pooleli. „Tea, et kuskil mingid majad jõuti teha lõpuni.“ Maja pakuti üürile ja nõnda sai Ärina külas paikseks jäänud. Üheksaküm-

vanemate tööosakute eest selle maja erastada. Isa kaudu sai ka talumaad juurde ostetud, sest maja juures maad varem polnud. Jaan Mere vahetas Rakkes tagastatud maa Väike-Maarjasse.

Kolhoosiaega meenutab Mere soojalt. Tema hinnangul tugineb tänane Väike-Maarja paljuski Boris Gavronski kolhoosiesimeheks oleku ajal loodud materiaalsetele väärtustele. „Tänu tema ettevõtlikkusele, sest tema tahtis kõigest palju teha,“ sõnas Mere, kelle hinnangul panustas Gavronski väga palju tootmisesse ja tööstusesse: oli ju Väike-Maarjas maltoosa tootmine, mineraal-söödatsehhi, liha- ja piimatööstus, kanakasvatus, haudejaam, leheproteiniitehas, kalakasvatus jne. Oma vaimujõu ja enda valitud tööka meeskonna abiga suutis Gavronski muuta Väike-Maarja ja selle lähema ümbruse vabariigi üheks jõukamaks piirkonnaks.

30-RUUDUNE TUBA TÄIS KATSEKLAASE

Kolhoosilt sai Mere ühe Bõka traktori ja mõned haakeriistad. „Väga vajalikud masinad, et kodus ise edasi toimetada,“ mõtiskles ta.

Meristeem ja Ärina maja, kus kartulikasvataja oma perega hetkel elab, sai vanemate kute eest

hoosilt välja ostetud. „Ise pidin kolhoosilt seemnekartuli üüratult kalli hinnaga välja ostma, maha panema ja sain nõnda kartulit edasi kasvatada,“ meenutas Mere.

Lisaks kehtis veel ka leping Evikaga ning aastajagu kasvatas ta taimi edasi. „Aasta sai veel katseklaasidega tegeletud. Täna enam Sakus katseklaasitaimi ei kasvatata. Jõgeval küll aretatakse ja kasvatatakse Eesti kartulisorte, Sakus aga olid sordid üle maailma,“ teatas kartulikasvatuse entusiast.

Nõnda saabus mees oma katseklaasi taimedega koju. „Tervelt 30 ruutu tuba oli neid täis. Maja taha põllule sai kartulit päris hulga maha panna.“ Kartulisorte oli mitmeid, ka välismaiseid, mida täna enam Eestisse ei jõua. Mehe mõte oli jätkusuutlikult asja edasi arendada. Alguse sai kõik poolest hektarist oma talu juures.

INTENSIIVNE PÖLLUMAJANDUS

Mere leiab, et tänapäeval on kartulikasvatus intensiivne põllumajandus – saagi- ja kvaliteedipõhine. Tol ajal väetisi väga polnud, nende saamine oli raske. Kasvatus oli sõnnikupõhine. Haigusid oli varem vähem, lehemädanik ei olnud nii intensiivne. „Panid aga kevadel kartuli maha ja sügisel võtsid selle, mis sa sealt said, üles.“ 90ndate keskel hakkas sõnnikule lisaks ka veidi väetist liikuma, sõnniku

saamine oli juba raskem. Hiljem paisati müügilettidele ka kartulile mõeldud spetsiaalne väetis. Kui mõelda saagikusele, siis tegelikult olid algusaastatel saagid ikka väikesed, meenutas Mere. „Need hakkasid suurenema, kui sai hakatud väetisepõhiselt ja korralikult taimekaitset tegema.“

SAAGI TURUSTAMINE

Oma esimese saagi – suure autokastitäre – viis ettevõtja kartulikasvataja Rakveresse Jaama tänavale. Toona nimetati seda villa kokkuostukohaks. Väike-Maarjas sai turustada seal, kus täna asub Virumaa Vee-pumbakeskus. „Põllutöö ei ole selline, kus väga juhtuks põnevaid asju. Tol korral oli üks selline intsident, mis mind noort inimest natuke ärritas. Viisin kartuli, kallasin maha – ilus „Vigri“ kartul oli. Tädi vaatab seda kartulikoormat ja vaatab mind ning ei nõustu, et see „Vigri“ on. Kuna see aga oli juba maha kallatud, siis pika hamba-ga sai see müüdud ja kartulisordi osas jäid mõlemad osapooled eriarvamusele. Noortalunik lahus, endal mõru pill suus.

Õige pea kadus sarnane suur kokkuostmine ära. „Venelaste jäänukeid hakkas koguaeg vähemaks jääma.“ Tuli hakata mõtlema, kuhu oma toodangut turustada. Lapsepõlvesõber Lauriga, kes samuti Äntusse vanemate maalapile kartulimugula maha pani, otsustati koos saaki turul müüma hakata.

„Võtsime suunaks mitte Tallinna, läksime ida poole.“ Jõhvi turul käidi kartulit müümas kolm aastat, esimest korda veel rubla ajal. Kui sidemed juba kohapeal inimestega süvenesid, hakkati inimestele kottide viisi koju talveks kartuleid viima. Sai ka mõni müügikuulutus pandud ja peagi veeti itta maaõunu nelja viie tonni kaupa korraga. „Sügisel sai saak ikka maha müüdud.“

Sellega aga peret üleväl ei pidanud. Perepea teenis leiba ka Kaarmas tanklaoperaatorina. Kartuli kasvatamine oli kõrvaltegevus, millega lisaraha teenida. „Sel ajal ma seda veel sellises mahus ei teinud, et ta muutuks põhitöoks.“

ESIMENE TÕSISEM MURDEPUNKT

Igal aastal pani mees oma talu juurde aina rohkem mugulaid maha. Talu juures on maad kahekümmend hektarit, sellest kuuel kasvatab ta kartulit. Ära on proovitud ka vilja kasvatamine, selleks oli vaja aga kuivatit. „Hing hoidis rohkem kartuli poole,“ sõnas ta. Kartulile oli ka salvesid vaja. „Oma maakelder oli, kus hoida, ja vilja jaoks peab rohkem maad olema,“ selgitas mees.

Tõsisem murdepunkt toimus aastal 2000, tuli laieneda. Sel ajal oli mehel kartulimaad seitse kuni kahekümmend hektarit.

„Rentisin

maad juurde ja tegin maadevahetust teiste põllumeestega, kes kasvatasid vilja.“ Kartulit kasvatada küll võib, maa harimisega saab hakkama, aga turustada polnud seda kusagil. Sarnased mured kimbutasid ka teisi kartulikasvatajaid.

Mere liitus MTÜga Eesti Kartul, mis koondab kartulikasvatajaid üle Eesti. „Sai käidud seminaridel, kartulipäevadel ja hakkasin ennast vaikselt harima, infot juurde koguma.“

Just seal ühel koosolekul 2000. a kevadel tulid ärksamad välja mõttega luua ühistu, kes ise tegeleb kartuli müümisega. „Sealt sai alguse tulundusühistu Talukartul, kes siis täna on 21-aastane. Tegeleb Roosna-Allikul kartuli pesemise ja pakendamisega ja müüb seda siis kaubanduskettides üle Eesti.“ Täna müüb Mati Mere ühistu kaudu 50–60% oma saagist. Igal sügisel põllult tulles saadetakse teatud osa saagist suurte autodega Roosna-Alliku lattu. Seal ladustatakse ja toimub pesemine ning pakendamine. Asutajaid liikmeid oli toona TÕS Talukartul 20, kellest tänaseks on alles jäänud viis. „Enamus neist on kartulikasvatamise ära lõpetanud või jäänud tegutsema väikeses mahus.“ Ühingu esimees on meie teine valla suur kartulikasvataja Gustav Põldmaa. „Eesmärk ongi keskenduda rohkem just sellele põllupidamisele ja see turustamine jääb ühe organisatsiooni kanda.“ Siiski hoolitses mees oma väljakujunenud püsiklientide eest ja tagas ka neile vajamineva koguse.

TEINE MURRANG: PÕHITÖÖST TULI LOOBUDA, ÄRIÜHING MOODUSTADA JA KARTULIKASVATUSELE PÜHENUD 2000. aastal algas ka tõsisem investeerimine ja tehnika ostmine. „Oli näha, et on võimalik turustada kartulit. Aga, et turustada, oli vaja rohkem kasvatada. Ja, et kasvatada, peab olema tehnika parem.“

Aastal 2000 oli kartulikasvataja maalapp juba nii suureks paisunud, et oma keldrisse ta kartulit ära mahutada ei suutnud.

Kiiruga sai moodustatud äriühing, laopinnaks sai Ärina mõisa vana lagunenud hoo-

ne mõisatall. Kolhoosiajal seda parendati, see oli kasutusel lihtsalt mingi laohoonena. Kui kolhoos laiali läks, oli see jäänud seisma, võssa kasvanud, katus lasi teatud kohtadest läbi – muidu oli aga tugev kivist hoone. „Mulle jäi see hoone silma. Teadsin, et see on ühe hār-ra – Ennik Sulase oma, kes oli omal ajal kolhoosis väga tugev tegelane – ta oli ära erastanud selle lihtsalt. Sain temaga kaubale, et ta müüb selle maha.“ Hoonet tuli kõpitsema hakata. Aastal 2005 olid pangad päris lahked ja võimaldasid ettevõtjale laenu, et hoonet korrastada. Suvi läks mehel teiselt ja sügiseks oli seal kartul juba sees.

Aastal 2005 tuli Merel aga põhitöölt ära tulla, sest see hakkas kartulikasvatust segama. „Proovisin küll veel, sest pärast 24-tunnist vahetust oli kolm ööpäeva vaba. Neil päevil tegin põllutööd ja läksin tanklasse nõ puhkama.“ Oli juhu-seid, kus väljas oli ilus ilm, vaja oli põldu harida, aga mees pidi tanklas tööd tegema. Tuli mingi otsus vastu võtta.

NAGU FILM „ELU ON TÖÖ ON ELU“

Kui Mati 90ndate keskel seda kõike tegi, siis oli isa Jaan tal-le väga suureks toeks „Ta aitas mind väga palju nõu ja jõuga ning toetas igatpidi.“ Mees meenutas, kui ta ühel õhtul hilja pärast põllutööd vanemate kodust läbi käis ja näost liiga loppis oli, ütles isa talle: „Ei ole midagi: paar kuni kolm aastat veel nõnda rahmida, siis läheb kergemaks!“

Täna mõtleb Mati ka traktori roolis vahel, et milleks see kõik. „See tegevus, protsess ja tulemus – see kõik on tervik – nagu üks elu.“ mõtiskles tänaseks 30 aastat kartulikasvatusega tege-lenud Mati. „Sa elad seal keskel. Loomulikult selle kõrvale pea-vad mahtuma kõik muud asjad ka. Vahel võib aga põllul trak-tori roolis terve elu silme eest läbi lasta.“

Ettevõtjal on aastate jook-sul välja kujunenud klientuur, kes tema kasvatatud kartulit hindavad. „See näitab seda, et see, mis ma olen teinud, see on õige.“ Ta meenutab, et noorena tegi kõike õhinapõhiselt ja ei mõelnud kaksikümmend aastat

ette, vaid viibis rohkem hetkes. Veel 30 aastat hiljem tunnis-tab ta, et see kõik peab lihtsalt meeldima – ja meeldibki, et nii pikalt vastu pidada. Kuigi naine kurdab, et on mitmeid lõpe-tamata projekte, vahel tahaks reisida ja meest lausa tirida tööst välja, sest ega Eesti mees ei oska ju puhata. Mis on see säde, mis paneb veel 30 aastat hiljem oma tööd armastama, silma särama? „Mulle meeldib varahommikul välja minna, kui lind laulab. Väljas on väga värske õhk, päev algab.“ jutus-tas põllumees romantiliselt. „Või siis kui õhtuti päike loo-jub – see looduslik atmosfäär.“ Veel vaimustub ta põllul käi-misest, kui taim tärkab ja hästi kasvab. „Kui ma suudan probleemi lahendada, ka see on motiveeriv.“ Põldu künnab Mati ise ja ütleb, et sellel on väga pragmaatiline põhjus – ta vahetab viljakasvataja-ga maad. Kõige parema üle-vaate saab põllumees maast seda kündes.

Rutiin meest ei kimbuta. „Jah, töö on rutiinne, aga mitte igav. Iga aasta on nii erinev. Igal aastal on mingi ekstreemsus.“

PARIM REKLAAM ON RAHULOLEV KLIENT

Müstiliselt tagasihoidlik ettevõtja ei reklaami ennast ega turunda Facebookis. „Ma pole piisavalt edev, et ennast näoga reklaamida. Pigem olen seda meelt, et mind reklaamib minu tegevus.“ Vesteldes on tunda, et Mati armastab oma kliente ja nendega suhtlemist. Lasteaedadele, koolidele, hooldekodudele ja toitlustusasutus-tele veab ta kartuli ise laiali. Sel moel vahetus kontaktis olles saab ta tagasisidet oma tööle. „Kui sa armastad omad tööd, sulle meeldib seda teha, tagasi-side on nii hea, vahetu kontakt inimesega – no mis saab veel parem olla?!“ Loomulikult on kõige parem reklaam toode ise. See ongi põhjus, miks inimesed oma sammud ikka tema hoidla poole seavad ja sealt kartulit soetavad.

Kartulikasvatajaid jääb jär-jest vähemaks ja ka ilmataat mängib vahel vingerpussi. „Tä-navu on poes kartul 65% kallim, kui hoidlast ostes. Seda selle-

Isa Jaan Mere (fotol) eeskujul hakkas ka Mati Mere kartulit kasvata-ma. Foto: Pavel Kuznetsov

pärast, et kartulit on Eestis niivõrd vähe.“

Põhisordid, millele kartuli-kasvataja truuks on jäänud on „Printsess“ – tugev lauakartul. See on kartul, mille võib kee-ma panna ja sinna unustada – see ei lagune. Siis on „Secura“ – muredam pudrukartul, mis lööb koore pealt õrnalt lahti – lööb naeratama. Siis on paar sorti veel: „Lilly“ ja „Sunshine“ – poolpehmed, mis ei lagune ära. Kartul „Flavia“ – see on sel-line varajane suvine kartul. Li-saks on kaks punast sorti: „Red Lady“ – punase koorega kes-kmise tugevusega kollane kartul, mida hea salatisse panna. Seits-mes sort on kõigile teada-tun-tud „Laura“.

Samas, olgu aasta milline ta-hes, külvab uuendusmeelne ja uudishimulik kartulikasvataja igal aastal mõne uue sordi, ju

plaanib ikka kõige perspektiiv-semad sordid ära katsetada.

Kartuli hinnast võiksin kuul-da sellelt mehelt veel lugusid seinast-seina. „Minu jaoks on oluline iga inimene, kes kartu-lit ostab. Tekkinud on vastutus inimeste ees.“ Muutunud on aga inimeste toitumisharju-mused: inimesed tarbivad kar-tulit võrdlemisi vähe. „Ka sta-tistilised numbrid näitavad, et väga vähe.“ kinnitas ettevõtja. Aga Mati Mere jaoks on töö ka hobi, see ei tundu palgatööna, vaid enamana. Seda kõike ei saa rahasse ümber arvestada nagu kartuli hinda, see on omaette väärtus.

Kristel Kitsing
toimetaja

Sepa Juhani jutustusi I maailma-sõjast ja teistest aegadest

Tubli sepp Johannes Lilienthal teenis noorpõlves Vene tsaaririigi sõjaväes ja võttis osa I maailmasõ-jast alates 1914. aastast. Venemaal toimunud tsaaririigi 1917 aasta veebruarirevolutsiooni ja sama aasta oktoobripöörde järel tulid võimule enamlased (vene keeles bolševnikud). Järg-nenud segastel oludel rin-del õnnestus tal koos pal-jude sõduritega kodumaa poole minna. Poolas õn-nustus saada rongile, kuid istekohti polnud. Siis tuli tal kaval mõte ennast sü-gada. Oli ju teada, et sõja-väes olid paljudel (enamus-tel) kallal täid. Niimoodi ennast mitmest kohast nühkides märkasid kaas-reisijad, et nende kaasla-seks on üks kahtlane tüüp ja tõusid püsti ning liikusid eemale. Seda juhust kasu-tades sai ta istuma ja koju sõita.

Teine lugu on Põhjasõ-ja aegadest. Sõja esime-se lahingus 1700. a said venelased Narva lahingus lüüa ja tollane tsaar Pee-ter I vihastas ja käskis oma väejuhtidel kõik eestlased tappa.

Inimesed põgenesid metsadesse, rabasarterele. Üks varjupaik oli Muuga lähedal nn seitsme valla varjupaik – Luusaare raba. Ka Simuna ja Väike-Maarja valla (tollal ka kihelkonna) rahvas põgenes Muuga lähedale rabasse. Salateed teadsid ainult vanemad inimesed. Üks vanem naine (Niedu) oli jäänud üksi par-tele (suutsutare nõ teine korrus) magama. Vene sõ-durid käisid majast-majja elupaigad läbi ja lahkudes ütlesid tavaliselt „Nietul!“ (vene keeles – ei ole!). Nie-du-nimeline naine kuu-lis seda hõiget ja arvas, et teda kutsuti. Ronis alla ja sunniti juhatama teed var-jupaika. Sinna jõudes ei ha-lastatud kellelegi ja sellest ajast alates tuntakse seda paika Luusaare rabana.

Kolmas lugu on Vene-vere nimest. Ilmselt sama sõja (Põhja) ajal vene tsaaririigi armees kasutati tat-tari rahvusest ratsaväelasi külade rüüstamisel. Vene-vere kandi külade mehed otsustasid rüüstajaid ka-ristada ja mitmete talu tööriistadega (kirved, vi-katid, hangud, jahipüssid jms) relvastatuna varitse-sid ning sissepiiratud ta-tarlased tapeti. Vene verd (tegelikult tatarlaste) olid kõik kohad täis ja sellest ajast alates kutsuti sealt-kandi kesksemat küla Ve-nevereks.

Nende lugude jutustaja Johannes Lilienthal elas Simunas ja töötas sepana I Eesti Vabariigi ajal ja pä-rast sõda Paasvere MTJ-s (masinatraktorijaamas) ning Simuna sovhoosis.

Lahkus manalateele kõrges vanuses.

Jüri Kalvet

TÜ Talukartul kaudu müüb Mati Mere 50–60% oma saagist. Foto: Kristel Kitsing

Jõululaadal kauplesid nii õpilased kui õpetajad. Foto: Kristel Kitsing

Heategevuslik jõuluturg aitab tuua Väike-Maarjasse madalseiklusraja

Väike-Maarja valla 30. aastapäeva tähistamise oluline osa oli õpilaste heategevuslik jõuluturg keskvaljakul.

Kooli jõuluturg on alati kandnud heategevuslikku eesmärki – teenitud rahaga on algklassilapsed käinud teatris, Eesti Spordi- ja Olümpia-muuseumis, toetatud praeguse algklasside maja mänguväljaku rajamist. Seekord otsustati panustada Väike-Maarja madalseiklusraja tegemisse. See polegi kauge unistus, keskvaljakul toimunud suurejooneline jõululaat toetas ideed veidi enam kui 1000 euroga, samuti panustas Sotsiaaldemokraatlikust Erakonnast Indrek Saar riigikoguliikme nn katuserahast 5000 euroga.

Direktor Marje Eelmaa sõnul on madalseiklusrada valmimas 2022. aastal. Lisarahastust otsitakse ja võimalusel luuakse seiklusrada etapikaupa. Saabuval kevadel on koolil plaanis korraldada algklasside maja juures ka samal eesmärgil heategevuslik kevadlaad, kus müüakse muuhulgas näiteks taimi.

Madalseiklusrada saabki asuma algklasside maja juures, kooliajal on see kasutamiseks õuevahetundides, koolivälisel ajal saab see olema avatud kõigile.

Jõululaadal kauplesid madalseiklusraja loomise nimel Väike-Maarja gümnaasiumi poolt 16 müügiletti: esindatud oli 1.-3. kl õpilaste käsitöö, 4. kl õpilaste vanemad, õpetajad, 6.b, 8. kl, 11. kl, kooli üheksa minifirmat: VMG Lillekesed, VMG Hülged, Vahvlikesed, Muhedamehed, Talvevõlu, Kiired vanaisad, Leveli jõulud, Muffinimehed, Jõulukassid ning õpilasfirma Bristen.

Heili Tammus
Väike-Maarja gümnaasium

Jõulud on märkamise ja hea tegemise aeg

Õeldakse, et teistele head tegemise ja neile rõõmu valmistamise juures on kõige suurem rõõm andjal endal. Kõige paremini tuleb see välja jõulude ajal, mil jõulurõõmu valmistamine toob sära silma nii suurtele, kui väikestele. Sellel aastal otsustasid Väike-Maarja lasteaja Mesimummide rühma õpetajad valmistada jõulurõõmu Väike-Maarja hooldekodu töötajatele ning hooldelelastele. Nad kutsusid kaasa ka Pääsusabade, Ruudide, Hundude ja Õnnetriinude rühmad ning Väike-Maarja algkooli 1b klassi. Lapsed meisterdasid suure hoolega peaaegu sada jõulukaarti, mis anti laulu ja pillimängu saatel pidulikult naabritele üle. Iga kaart on laste nooruse, rõõmu, armastuse ja üle ääre pulbitseva energia saadikuks, iga kaart on laste südamest tulev jõulusoov nende saajatele. Soovime palju rõõmu ning tervist hooldekodu perele!

Pilvi Preisfreund, Mesimummide õpetaja
Kristiina Pegolainen, Pääsusabade õpetaja

Jõulukaardid anti laulu ja pillimängu saatel pidulikult naabritele üle. Foto: Kristiina Pegolainen

Jõulukaartide konkurss pakkus elevust ja tõi jõulurõõmu

Teist aastat panustas Väike-Maarja gümnaasium jõuluootusse ja erilise jõulutunde loomisse jõulukaartide konkursiga.

2020. aastal kujundasid tundides kaarte ja löid jõululuuletusi algklasside õpilased, 2021. aastal liitusid ka vanemad klassid gümnaasiumi peamajast. Seekord valiti välja 20 kaarti, mis lasti trükkida ja saadeti õpilastega kodudesse jõulusoove viima. Iga autor sai lisaks oma loomingu ka kellegi teise loodud kaardi. Lisaks leidsid kaardid tee nii õpetajate kui ka koostööpartneriteni. Direktori sõnul oli kaardikonkurss rõõmupakkuv ning tõi sooje tänusõnu näiteks endistelt õpetajatelt.

Heili Tammus
Väike-Maarja gümnaasium

*Kõrge lumevõlv katub maad,
helgumäele lõpuks minna saab.
Pühapäevade jalad on ahnalaual-
lapsed maistaste toopaid oodanud hää.
Alussoojad piparkoogid sulavad suus,
õues puhub tuisuise tuul.
Demi Petra Sloes 3.b*

VMG jõulutervitus

Hetk lasteaja jõulupeolt. Foto: Kaja Põldmaa

Jõuluaeg Simuna koolis oli täiuslik

Selliseid jõule me tahtsime! Valgeid, härmas, lumiseid, sätendavaid ja külmi. Lumi sadas maha juba novembri lõpus ja kaunid talveilmad kestavad juba üle kuu aja. Nii mõnus! Jõulutaat sai Lapimaalt pühadeks siia sõita suisa saaniga. Seda pole palju aastaid juhtunud. Minu vanematekoju, mis asub Soomaa serval, pidi ta ühel aastal lausa kanuu- ga tulema ja kingikoti nurk sai märjaks. Nüüd oli kõik täiuslik. Sarnane oli ka jõulude ootamise aeg ja nende tähistamine Simuna koolis.

6. detsembril tähistasime 2. adventipüha 4. klassi õpilaste esinemisega. Lapsed koos õpetajaga olid selleks väga palju vaeva näinud. Kõigepealt loeti luuletusi ja siis jagati kogu kooliperele enda küpsetatud piparkooke. 9. detsembril käisime peaaegu kogu kooliperega Tallinna linnas Estonia teatris „Pipi Pikksuka“ etendust vaatamas. Peaaegu sellepärast, et karmid koroonareeglid ei lubanud üle 12-aastastel õpilastel, kes pole vaksineeritud ega haigust läbi põdenud, teatrietendusi külastada. Väga palju väljasõidust mahajääjaid polnud. Lasteaia ja algklassilapsed olid väga eilev juba Tallinna kõrghooneid nähes. Uhke Estonia teatrimaja avaldas kõigile muljet. Ja loomulikult ei jätnud kedagi üksikõikseks elurõõmus Pipi. Mulle meeldis kangesti, et Pipi isa ikka jätkuvalt neegrikuningas oli, ega polnud ümber nimetatud mustanahaliste valitsejateks. Ma ei taha siinkohal kuidagi tumedanahalisi solvata, aga kuna Astrid Lindgreni kirjutatud „Pipi Pikksuk“ on üks mu lapsepõlve lemmikraamatuid, ei harjuks ma muudatusega kuidagi ära. See oleks nagu lapsepõlve rüvetamine. Vanad asjad jäägu ikka nii, nagu nad on. Ja neegrikuningas kõlab väga uhkelt, tema juures Kurrururruruvuti saarel oleks praegugi vahva koolivaheaega veeta.

13. detsembril tähistasime 3. adventi 9. klassi õpilaste esinemisega. Nende rõõmus ja mitmehäälne jõululaul tõu-

sis kõrgele võimla lae alla ja jäi sinna helisema.

17. detsember – võtsime osa ülemaailmsest jõulukampsuni päevast. Kõik, kes vähegi raatsisid enda üle naerda, panid selga kas poest ostetud või enda tuunitud jõulukampsuni või pusa.

20. detsembril tähistasime 4. adventi tantsuringi päkapikkude esinemisega.

Lasteaialapsed käisid metsloomadele süüa viimas.

Ülejäänud detsembrikuu kulus jõuluõhtuks valmistumisele. Õpetaja Lembit õpetas nii õpilastele kui õpetajatele ja töötajatele hulga jõululaule. Klassijuhatajad koos oma õpilastega valmistasid ette eeskava, mille teemaks oli sel aastal „Tsirkus“. Personal sai valmis täislühikese tõsielufilmi „Meie maja tsirkus“.

21. detsembril toimus lasteaja jõuluõhtu ja koolilastele jõudis kätte kogu aasta oodatud sündmus – jõuluõõ koolis. Sel päeval ei hakanud õppetöö mitte kell 8.00 hommikul vaid kell 11.00 ennelõunal. Tunnike anti aega lastel end sisse seada ja kell 12.00 algasid kooliastmete kaupade erinevad tegevused. Enne lõunat jõuti maha pida orienteerumisvõistlus, kahoot, ja osaleda „Jaana töötoas“ ning vaadati filmi, mille põhjal toimus pärastlõunal mälumäng.

Kell 15.00 pandi pidulikud riided selga ja mindi rahvamaja ühisele kontsert-jõululõunale. Saalis olid kaetud uhked lauad, kus maitvad road ning põlevad küünlad. Lava kõrval troonis kaunis jõulikuusk. Laval ootas klaverõpetaja Lembitut ja laulurahvast.

Pärast lõunasööki läksime võimlasse, et nautida eeskava teemal „Meie maja tsirkus“. No nalja oli nabani. Eten- duse andsid teadlased, ehtsad klounid, mustkunstnikud, ja näha sai ka hetki päris tavalisest koolielu argipäevast, mille kohta sobis lausuda: „Täitsa tsirkus!“ Kuigi eurodirektiivid keelavad

loomade esinemise, siis meie sellest ei hoolinud. Meil esinesid loomad ikka. Hüppasid läbi rõnga ja puha! No tege- likult olid asjad ikkagi kooskõlastatud. Eurodirektiivid ei keela lastel näite- mängus loomi mängida ja meie kasu- tasime selle augu tähtsas dokumendis ära.

Pärast tsirkusekava lõppu sai külas- tada jõuluvana ja luuletuse, laulu või kätekõverduste eest endale kingipaki lunastada. Hiljem lahendati veel tä- helepanuülesandeid ja mängiti mälu- mängu.

Kell 21.15 topiti end sooja riidesse ja mindi õue maastikumängu mängi- ma. Kui see ka lõpuks tehtud sai, ava- nesid 6. klassi kohvikui üksid. Too oli tõeliselt peen toidukoht, eriti hõrkude suupistetega. Kui kohvikus küllalt keha kinnitatud, mindi taas võimlasse, kus toimus Playback. Esinejad, keda pro- deeriti, tõmmati loosiga ning etteval- mistuseks väga pikalt aega ei olnud. Sellele vaatamata olid lavanumbrid väga ägedad. Üheksandike etteaste oli eriti naljakas. Nemed kasutasid oma etteastes hobust, kes koosnes õpetaja Tiinast ja õpilane Gerddast, tekst ja papist hobusepeast ... no seda ei ole võimalik kirjas kirjeldada, seda peab oma silmaga nägema.

Edasi läks õhtu diskorütmides An- dero ja Carli eestvedamisel. Kella ka- hest kuulutati välja õõrahu ja ähvarda- ti: „Mitte üks piiks!...või kui, siis ainult üks...“

Järgmine päev äratati kõik see mees kell 7.00 üles ja koolivaheaeg võis alata!

Oli väga hästi õnnestunud ööpäev. Ei olnud mitte ühtegi korrarikkumist. Meil Simuna koolis on ikka väga an- dekad ja vahvad õpilased ja õpetajad/ töötajad, kes viitsivad kõige sellega mässata.

Aitäh kogu kooliperele selle eest, et üritus nii hästi korda läks. Juba ootame järgmisi jõule!

Kaja Põldmaa
Simuna kooli direktor

Pidulik jõulueine. Foto: Triinu Pohlak

Õine maastikumäng. Foto: Kaja Põldmaa

Simuna õpetajad/töötajad „väljas“ söömas. Foto: Kaja Põldmaa

Seeniortantsurühm Kuremarjad käis taas hooldekodu õuel elanikke tantsuga rõõmustamas. Foto: Kristel Kitsing

Harrastusnäitlejad pakkusid kuhjaga lusti

Üks aastaring on taas läbi saanud ja alanud uus. Võib öelda, et aasta 2021 oli natukene parem, kui aasta 2020. Eriti nukras seisus on olnud huviringid, seda mitte ainult meil, vaid ka mujal. Vaatamata sellele, et meie ringid on pidanud olema pausidel, ja on ära jäänud palju esinemisi-üritusi, jätkub neil siiski tahet edasi käia ja toimetada, lootuses, et kõik läheb taas paremaks. Meie ringides käijad on vaksineeritud, see juba aitab hoida ringe töös. Mõningaid tegevusi oleme läbi viinud õues, kuid kõiki asju seal teha ei saa, eriti talvel. Kuremarjad on näiteks oma tantsudega teist aastat käinud jõulude eel hooldekodu õuel elanikke rõõmustamas, vaatamata ilmale. Jah, tuleb tõdeda, et on olnud loobumise mõtteid, just näiteringil, sest kõige rohkem on löögi all olnud nemed. Kahel aastal on ära jäänud esietendused, mis on olnud seotud Pandivere päevaga. On alustatud uue tüki õppimisega, kuid finišisse ei ole jõutud. Nad on käinud juba esitatud tükkidega festivalidel ja mujal esinemas, kuid uue tükiga ei ole saadud väljaga tulla. Mul on hea meel, et nad jäid siiski kokku, seda enam, et trupiga liitus sel aastal ka üks uus liige ning nad said ülesse astuda uue laste jõuluetendusega „Jõuluvana kott“. Eelmisel aastal õnnestus neil samuti laste jõuluetendusega lavale tulla. Kuidas mõte taas sündis?

Minu käest hakati uurima, kas näitering teeb ka sel korral lastele jõuluetenduse. Sain näiteringiga kokku ja küsisin, kas nad on nõus ning seda nad olid. Etenduse tarvis sai soetatud jänese, karu ja hundi kostüümid, mida on võimalik meilt ka laenutada. Mary Tammet tegi näiteringi palvel lavale kujunduse ning Silver Aasumets aitas helindusega. Pannes etenduse kuupäeva paika, tekkis näiteringil mõte, et kuna näidendis on jõuluvana, siis võiks lasteaialastele eraldi etenduse teha, õhtul on etendus kõigile teistele. Lapsed esinevad jõuluvana rühmade kaupa ning saavad oma kingipakid. Mõeldud, tehtud. Võtsin ühendust lasteaia direktor Tiia Männiga ja rääkisid idee ära. Mõningase mõtlemise peale sain jah-vastuse ning koostöö lasteaiaiga läks suurepära-

Lapsed lunastasid kommipakid rühmade kaupa. Foto: Kristel Kitsing

selt. Aitäh Tiia Mänd ja Sirje Orro! Etendus oli lustlik ja kaasahaarav. Lapsed olid väga elevil. Näiteringile väga meeldis, kuidas lapsed tegelastele kaasa aitasid ja ette ütlesid, kuhu see hunt jõuluvana kotiga läks. Lapsed muudkui tahtsid plaksutada. Pärast etendust saidki rühmad jõuluvana esineda ja pakid lunastada. Lasteaia direktor Tiia Mänd jäi koostööga rahule ning siit võime mõttega edasi minna, et ka edaspidi selliseid ettevõtmisi lasteaiaiga üheskoos ette võtta. Miks mitte ka koolidega ühiseid ettevõtmisi teha? Näitering tegi mõned etendused ka väljaspool valda, kus neid võeti väga hästi vastu. Aitäh Kristel Kitsingule, kes meie ettevõtmist pildistas!

Loodan, et aasta 2022 toob meile rohkem rõõmu, ettevõtmisi ja ringide stabiilset toimimist ning rohkelt ülesastumisi. Suur tänu ringijuhtidele, kes ei ole samuti alla andnud ning püsivalt meie ringe juhendavad ja sellest rõõmu tunnevad. Head alanud uut aastat!

Terje Kümnik Väike-Maarja seltsimaja juhataja

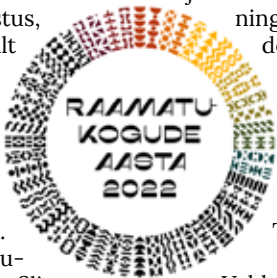

Näiteringi liikmed üllatasid taas vahva etendusega. Foto: erakogu

Algas raamatukogude aasta

Üle 800 rahva-, kooli- ja teadusraamatukogu osalevad tänava toimival raamatukogude aastal, mille jooksul tutvustatakse nende muutuvat rolli. Raamatukogude aasta avati 12. jaanuaril Viljandimaal Tarvastus, mis on kõige kauem järjepidevalt tegutsenud rahvaraamatukogu Eestis.

„Raamatukogud on Eestis püsivalt tegutsenud üle 500 aasta ja on meie kultuurirahvaks kujunemise alustalad,“ ütles kultuuriminister Tiit Terik. „Eestis tegutseb üle 870 raamatukogu ning on riigis üks geograafiliselt kõige lähem ja kättesaadavam teenus. Raamatukogud tagavad nii kultuurilist järjepidevust kui ka näiteks riigiinfo ühtlast tasuta kättesaadavust ning on seega hädavajalikud.“

Terik rõhutas, et raamatukogude ja nende töötajate roll on nii-öelda tõejärgsel ajastul aina kasvamas. „Kindlasti on raamatukogudel järjest suurem osa ka töepärase ja faktidel põhineva teabe koondamisel ning levitamisel. Raamatukogude töötajad on järjest rohkem infospetsialistid, kes oskavad lugejaid juhendada. Raamatukogude võrgustik ja sellega seotud inimesed on ääretult suuri rikkusi, mida kogukondade huvides rakendada,“ ütles Terik.

Teema-aasta projektijuht Liina Valdre ütles, et aasta jooksul avatakse raamatukogude neli aspekti. „Esimesel kolmel kuul on raamatukogud fookuses kui kirjanduse ja kultuurikeskused, seejärel kolme kuu jooksul kogukonnakeskustena,“ ütles Valdre. „Suvel plaanime raamatukogud

panna ratastele ja tulla rahva sekka ning aasta viimased kolm kuud otsime vastust küsimusele, milline saab olema raamatukogude tulevik.“

Raamatukogude teema-aasta kutsus ellu Kultuuriministeerium ja seda veab koostöös 870 raamatukoguga Eesti Rahvus-raamatukogu.

- Raamatukogude aasta veebileht <https://www.raamatukogudeaasta.ee>
- Aastas 7 miljonit külastust
- Eestis tegutseb 2020. aasta andmetel 871 raamatukogu, millest 521 on rahvaraamatukogu, 315 kooliraamatukogu ja 39 teadus- ja erialaraamatukogu.
- Iga teine Eesti elanik on raamatukogu lugeja ja aastas tehakse 13 miljonit laenutust ning ligi 7 miljonit raamatukogu külastust ja üle 8 miljoni virtuaalkülastust.

Jälgi kindlasti ka oma lähima raamatukogu tegemisi, veel parem külasta seda tihti!

Etenduses on laval viis meest ja üks naine ning õhtu möödub vallatu koketeerimise saatel. Foto: Kalev Lilleorg

Rakvere teatri kontsertlavastus tuleb Tamsallu

Rakvere teatri „Lihtsalt, rõõmuks“ on, nagu pealkirigi ütleb, sündinud laulvate näitlejate soovist pakkuda publikule rõõmsat ja mõnusat õhtut. Selleks on kontsertlavastuses esitamiseks välja valitud oma lemmiklood nii Eesti estraadiklassikast, poplugudest kui ka maailmaparamest – Ar-tur Rinnest Vaiko Eplikuni, sekka Queen ja The Beatles. Rõõmsad ja lüürlised laulud toovad naeratuse suule ja viivad kuulajad seiklema elu ja armastuse radadele.

„Lihtsalt, rõõmuks“ räägib sõprusest, meeste ja naiste vahelistest suhetest, mõistmisest ja mittemõistmisest, koostegemise rõõmust. Laval on viis meest ja üks naine ning õhtu möödub vallatu koketeerimise saatel. Tahad või ei, aga laul teeb rinna rõõmsaks.

Lavastuse idee ja teostuse taga on Toomas Suuman, Silja Miks, Margus Grosnõi, Madis Mäeorg, Imre Õunapuu, Vootele Ruusmaa (külastajana) ja Teno Kongi (külastajana).

Etendus toimub reedel, 21. jaanuaril kell 19 Tamsalu kultuurimajas. Piletid on saadaval piletimailm.com või Piletimailma müügikohtades.

Üles on pandud ka kolm maketti hoonetest, mida enam looduses ei näe. Foto: Edgar Tammus

Muuseumis rullus lahti näitus taluarhitektuurist ja filmikunstist

Alates jaanuarist on Väike-Maarja muuseumis näitus taluarhitektuurist Eesti filmis. Näitus on Eesti Vabaõhumuuseumi maaarhitektuuri keskuse ja Eesti Filmimuseumi koostööprojekt.

Filmisteenidega, mis leiavad aset mõnes talukohas, on aegade jooksul kokku puutunud enamik Eesti režissööridest, operaatoritest ja filmikunstnikest. Ometi pole seni Eesti filmi lugu taluhoonete kaudu räägitud – ja vastupidi. Füüsilisest võttekohast on aga jäänud visuaalne jälg, mis on nähtav paljude põlvkondade publikule. Sageli filmide keskse tegevuskohana kannab maaarhitektuur kõige erinevamaid tundeid ja lugusid. Kaadrites nähtavad talud on isiklikud, dokumentaalsed, kunstilised, sümbolistlikud ja poliitilised. Eesti filmikunstis jäädvustatud maaarhitektuuri võib pidada lausa omaette nähtuseks, mis järjepidevalt loob ja visualiseerib Eesti talukoha ja laiemalt Eesti elu ühiskondlikku arhetüüpi.

Näituse selgrooks on valinud 13 tuntud ja armastatud linde aastast 1927–2019. Filme saadavad filmitegijate mälestused ja mõtted, mis on kogutud intervjuude käigus. Lisaks ajaloolistele fotojäädvustustele filmivõtetest eksponeeritakse näitusel filmimeeskondade töövahendeid: kunstnike originaalkavandeid ja tehnilisi jooniseid. Kolmest filmist on valminud ka maketid. Need on võttekohad, mis on nüüdseks jäädavalt kadunud: mahajäetud tareke filmist „Mehed ei nuta“, lapsepõlves saadud filmielamusest mällu sõõbinud kollide laanehursik „Nukitsamehest“ ja innovaativset tehnilist lahendust esindav Reinu kõrgendatud põrandaga talu „Novembrist“.

Näitust on võimalik Väike-Maarja muuseumis vaadata mai lõpuni.

Edgar Tammus Väike-Maarja muuseumi juhataja

Üheskoos moodustati muljetavaldavaid kombinatsioone. Foto: Janar Rückenber

Akrobaadid moodustasid kombinatsioone

Traditsiooni jätkudes kohtusid Rakke kooli osavaimad akrobaadid ja seitsmendat korda (2015–2021). Proovisime üheskoos samaaegselt moodustada muljetavaldivaid kombinatsioone. See ei ole lihtne! Üksi marssida on kerge. Panna samal ajal ühte jalga astuma kolm inimest on keerulisem, ja viie või enama inimese samas taktis liikumine on juba väljakutse. Täpselt sama on ühisakrobaatikaga, üks kuni kolm õpilast on lihtne tiritamme saada, katsu sa viis või enam tiritammijat samaaegselt seisma panna – see enam nii ladusalt ei lähe. Kokku tuli 39 õpilast ja üht-teist uut õnnestus meil siiski ära teha. Ma tänan kõiki osalejaid!

Rakke kooli noormaadlejad koos treeneriga Viljandis. Foto: Jaak Tammik

Maadluse karikavõistluste finaaletapp Viljandis

11. detsembril 2021 toimusid Viljandi spordihoones Martin Kleini mälestusvõistlused ja Laste karikavõistluste finaaletapp. Rakke noormaadlejad oli võistlemas 11 ja paljud neist said esimese võistluskogemuse.

MARTIN KLEINI MÄLESTUSVÕISTLUSTE TULEMUSED:

–60 kg: Mikk Sakko (Rakke) – 4. koht
–65 kg: Robin Sepa (Rakke) – 5. koht

LASTE KV (POISID):

–29 kg: Markus Kull (Rakke) – 3. koht
–32 kg: Kevin Lebedev (Rakke) – 10. koht
–35 kg: Henri Saare (Rakke) – 7. koht
–65 kg: Derek Tristjan Tilk (Rakke) – 5. koht

LASTE KV (TÜDRUKUD):

–30 kg: Marta Luisa Rückenber (Rakke) – 3. koht
–30 kg: Ketlin Kull (Rakke) – 4. koht
–35 kg: Keili Kalmus (Rakke) – 5. koht
–35 kg: Keona Gritt Tilk (Rakke) – 7. koht
–40 kg: Mari Kalmus (Rakke) – 3. koht

Sisesõudjad kütavad täiega!

12. detsembril 2021 toimus sisesõudjate hooaja teine etapp: Pärnumaa lahtised meistri-võistlused. Tõmmatavaks distantsiks sedakorda 1000 m ja meie vallast olid virtuaal-ses võistlustules 12 sisesõudjat.

TULEMUSED:

Annika Deedin (N30+): 1. koht (aeg 3:33,4)
Margit Vaarma (N40+): 1. koht (aeg 3:42,8)
Janar Rückenber (M40+): 1. koht (aeg 3:00,4)
Aare Kuuseoks (M60+): 1. koht (aeg 3:22,2)
Kalle Piirioja (M50+): 2. koht (aeg 3:08,3)
Väino Stoltzen (M70+): 2. koht (aeg 3:53,9)
Tarmo Kaasik (M50+): 3. koht (aeg 3:20,2)
Enno Aoveer (M70+): 3. koht (aeg 4:01,2)
Mairi Beilmann (N40+): 4. koht (aeg 4:06,6)
Eva Aleksandra Puskar (TD 250 m): 5. koht (aeg 1:08,9)
Karoliina Viktoria Vaarma (TD 250 m): 6. koht (aeg 1:13,4)
Karl Viktor Vaarma (PC 500 m): 19. koht (aeg 2:05,6)

Janar Rückenber

Greete jõudis tänavu matkalised teele saata ja ühispildi teha. Foto: Greete Steinburg

Jõulumatk hävitas pühadetooidust kogutud kaloreid

25. detsembril kogunes taaskord suur seltskond Rakkes jõulumatkale „Pekid särisea“. Rakkes traditsiooniks saanud jõulumatka idee sündis kunagi Greete Steinburgil, mõeldes oma pikkadele jooksurgingidele kodukandis. Viimastel aastatel on Greete aga jõulude ajal juba välismaal laagrites olnud ja matka on juhatanud ka Helena Veelmaa.

20 km ring on olnud ka viimastel aastatel veidi liist ja tänavu sündiski mõte teha matkaring veidi lühem – 16 km pikkune. Vaheaja ehk joogipunkt oli nagu ikka Andres Keäri viljakuivati juures Lasinurmes.

Seekordse matka osalejaid fikseeriti 57 ja enamus läbis neist kogu distantsi. Kellele 16 km liialt pikk oli, sai valida ka lühema distantsi ja 10 km läbimisel bussiga koju sõita. Lisaks matkasellidele oli osalemas ka neli koera, kellele distants sugugi lihtne ei olnud, kuna värske lumi ja krõbedad külmakraadid kippusid käppadele jääd tekitama.

Matka idee autor Greete oli isegi juhuslikult tänavu kodumail, kuid tema treeningplaan ei võimaldanud

Rainer Neidra ja Kersti Pilt osalejamedalitega. Foto: Enno Eilo

matkal osaleda, aga matkalised jõudis ta teele saata ja seltskonnast foto teha.

Iga osaleja sai mälestuseks ka medali, mida saab kasutada kuuseehetena.

Mina matka korraldajana tänan kõiki osalejaid ja loodan, et matk oli väikseks vahelduseks loogas pühadelaudadele.

Jõulumatkal loositi välja Rakke Trimm auhinnad

Jõulumatka eel toimus ka osalusvõistluse Rakke Trimm 2021 parimate autasustamine ja peaaühinna

väljaloosimine. 1. mail alanud ja 30. septembrini kestnud osalusvõistlusest võttis osa üle 50 osaleja. Naiste arvestuse olid parimad Aimi Vaimel, Raili Veelmaa, Mari Pass, Esta Aun, Andela Vaimel ja Raili Uudla. Poiste tublimad Markus Poom ja Brian Vinkel. Tüdrukute parim oli Carmen Vinkel, meestest aga Raivo Aun, Jaan Pass ja Veiko Poom. Peaaühinnaks olnud spordiblender läks loosi tahtl Esta Aunale.

Enno Eilo

Mudelikubi sõitjaid saadab järjepidev edu

Detsembrikuu esimesel nädalavahe-tusel toimus Eesti Meistrivõistluste 2. etapp Tallinna lähedal Saue Hobizones. Väike-Maarja mudelikubi sõitjatest saavutas tagaveoliste bagide klassis 4. koha Eke Tom Paat, 8. koha Vahur Kivaste, 10. koha Nele Alton, 11. koha Karl Erik Valter, 18. koha Andy Roose ja 19. koha Gregor Purge. Nelikveoliste mudelite klassis saavutas Bruno Vaher 3. koha.

11. detsembril toimus Paides noortele mõeldud raadioteel juhitud mudelite võidusõidusari Juunior-Liiga 2022. Seekord oli sarja võõrustajaks Paide RC klubi. Väike-Maarjast osalesid võistlustules seekord kolm sõitjat: Joosep Viiksaar, Nele Alton ja Karl Erik Valter. 20 sõitja hulgast saavutas Joosep Viiksaar 2. koha, Nele Alton 3. koha ja Karl Erik Valter 10. koha. Nende tulemustega asus meeskondade arvestuses Väike-Maarja Mudelihall juhtima Türi Noortekeskuse ees. Noori juhendasid Bruno Vaher ja Tõnu Paat.

Bruno Vaher

Väike-Maarja Mudelihalli meeskond. Foto: Rando Mere

Väike-Maarja võistkond Paides. Foto: Bruno Vaher

VMG tüdrukute tantsupeo võitis põhikooliklass

8. detsembril toimus Väike-Maarja gümnaasiumis tüdrukute tantsupidu, seekordseks teemaks olid 90ndad.

Paar kümnendit aasta tähtsündmuseks olnud tüdrukute tantsupidu, mis on alati toonud seltsimaja täis tantsijate toetajaid, sõpru, vanemaid, toimus teist aastat kooliisese ja päevase üritusena. Nagu ikka, võisteldi kolmes vanusekategorias, valiti iga klassi parimad tantsijad ja grand prix saaja. Iga vanuserühma võitjaid ootas AQVA veekeskus.

Tüdrukute tantsupeo üldvõit ehk grand prix läks tänavu erakordselt põhikooliklassile – 7.b klassile, kelle tants kandis nime „Nii kuum“. Aas-

7.b klass oma silmapaistva tantsuga. Foto: Ly Ipsberg

taid on tähtsaima võidu noppinud gümnaasiumiklassid, traditsioon, mille seekord 7.b klass oma silma-

paistva tantsuga murdis.

Heili Tammus
Väike-Maarja gümnaasium

MART KIVASTIK

VON GLEHNI TEATER

TIIT JA TÕNU

Väike-Maarja seltsimajas

30. jaanuaril kell 19.00

Pilet 12 €

Piletid müügil kohapeal ja Piletilevis.

Avatud kohvik!

Info: seltsimaja@v-maarja.ee, tel 5302 4437

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

Õnne tänasteks tegudeks,

õnne homseteks olemisteks,

õnne tuleviku toimetusteks!

Olge rõõmsad, terved ja tublid!

KEVIN VAARIK 30.11.2021

LENNA AAS 08.12.2021

HENDRY AAS 09.12.2021

HARDI MITT 13.12.2021

RICO TIKKA 16.12.2021

GERON PITKJA 24.12.2021

VANESSA KOVALJOV 12.12.2021

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

Üks päev kui pärl ta teiste seas
kord aastas särab igas eas

VEEBRUAR

97

MEETA KALTER 06.02.1925

93

ANTTI ILOMETS 16.02.1929

92

ELLI GRAU 13.02.1930

HILDA KAARE 13.02.1930

91

LUDMILLA PORGASAAR 03.02.1931

ATALJA MÄVEER 22.02.1931

90

ELVI SEPP 01.02.1932

MAIMO REITEL 02.02.1932

ASAE TRUUPÖLD 20.02.1932

EVI KIRPSON 21.02.1932

EVALD KÜNGAS 25.02.1932

89

AINO-JOHANNA ÕUNAPUU 26.02.1933

87

JOHANNES TUTT 01.02.1935

EVALD ILVES 06.02.1935

PILVI LUNGE 12.02.1935

86

ENE POHLAK 10.02.1936

OLGA MIHHAILOVA 17.02.1936

VIRVE-ADIINA SOMMER 24.02.1936

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäeva-õnnitus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

85

ELVI RIVIMETS 03.02.1937

VILVE HUNT 14.02.1937

MILVI TÕRUK 26.02.1937

LEMBI LIIVAK 28.02.1937

80

TIJU KULL 22.02.1942

IRENE LINNUMÄGI 23.02.1942

ÕIE SADE 23.02.1942

ALEKSEI TÄHT 24.02.1942

REIN HIEMÄE 26.02.1942

TIJU ROOSNA 27.02.1942

75

VELLO GRÜNTAL 04.02.1947

EDGAR MALVA 11.02.1947

ENE KERK 21.02.1947

MALLE TOLLOK 24.02.1947

70

SIRJE PAKKONEN 01.02.1952

RIHO LEITER 04.02.1952

KALVI ARUMÄGI 17.02.1952

HELE LEITER 20.02.1952

JÜRI POOM 22.02.1952

Väike-Maarja leinamaja on

teenuse pakkumiseks avatud.

Info tel 534 50943

24. JAANUARIL KELL 18.00

RAKKE RAAMATUKOGUS

SÕBRAPÄEVA

KAARDITÖÖTUBA

Tule ja meisterdame üheskoos saabuvaks sõbrapäevaks kaarte!

Tule kohale ainult siis, kui oled päris terve!
Palun kanna maski!

VASTAVALT VABARIIGI VALITSUSE KORRALDUSELE PALUME TÖÖTUPPA TULLES ESITADA KAS VAKTSIINIPASS VÕI COVID-19 LÄBIPÕDEMIST KINNITAV TÕEND.

REGISTREERI TELEFONIL 5569 2792

Meenutades Helene von Schillingut

L

ahkunud on Kiltsi ja Järva-Jaaniga tihedalt seotud paruness Helene von Schilling.

Ta sündis Tallinnas 26. veebruaril 1924. aastal vanemate Charlotte (sünd von Krusenstern) ja Erich Baron Schillingu teise lapsena. Kuigi pere elas Tallinnas ning lapsed käisid saksa kogukonna koolides, märkis Helene oma mälestustes, et nooruses sai palju Eesti eri paigus seoses suguvõsa või õpingutega ringi reisida.

Ärevad ajad Euroopas tõid muudatusi ka tollal 15 aastase Helene perele – baltisakslaste ümberasumise käigus lahkuti Eestist. „Kui meie 4. novembril 1939 Tallinnast lahkusime, olid ilmad vihmased. Kui laev hakkas aeglaselt sadamast liuglema, oli meeleolu rõhutatud, kõik inimesed vaikisid. Reidel olid vähevalgustatud vene sõjalaevad ankrus ja sellega oli kõikidel selge, et lahkumine armsalt kodumaalt on jäädavalt! “ on ta meenutanud.

Pere rändas Lääne-Poola aladele ning 1946. aastal jõuti Lääne- Saksamaale. Esmalt asuti Hannoveri lähedale ja edasi 1948. aastal Frankfurti. Samal aastal asus Helene tööle samuti baltisaksa juurtega teadlase Paul Thomsoni juurde Krefeldis Nordrhein-Westfaleni liidumaa geoloogiaametis ning seda pensioni. Hilisema elu veetis ta Kölni lähedal Tönisvorstis.

Murelikult, kui üldse midagi kuulda oli, jälgiti Eestis toimuvat. Sünnimaad külastas Helene taas 50 aastat hiljem 1989. aastal, mil sai loa korrastada esivanemate matmispaiku Keilas ja Järva-Jaanis. Mõne varasema kontakti ja perekonna toel avastas ta järjest enam oma suguvõsa lugu ning võitis inimeste sõpruse, kes tema huvi jagasid.

Tagasi Saksamaal oli tema kodulinna kogudus reisist väga huvitatud ning muljete jagamise käigus jõuti ka ideeni, et võimalusel Eesti inimesi aidata. Järgnevate aastate ja taaskülastuste käigus korraldati nii humanitaarabi kui rahaliste vahendite vahendamine inimestele ning erinevatele projektidele. Helene von Schilling pälvis selle töö eest 2002. aastal Eesti Punase Risti V klassi teenetemärgi ja 2011. aastal EELK Koostöömedali. Ka neid vastu võttes jäi ta tagasihoidlikuks, rõhutades, et üksi suuri asju ei saavutata ning jagab saadud tunnustust ja rõõmu paljude abilistega.

1999. aastal valmis Helene kirjutatud uurimustöö Schillingite suguvõsa ajaloo: „Schilling, Der Weg baltischen Geschlechts durch fünf Jahrhunderte“. Tema oluline panus oli teadmiste ja materjalide vahendamine enda suguvõsa ning baltisakslaste lugudest. Samuti olles kontakt- ja kõneisik, aidates huvilistel vajalike allikateni jõuda oma uurimustes. Paljude Eesti külastuste aega jäävad osalused A. J. von Krusensternile pühendatud konverentsidel Kiltsis nii kuulaja kui kõnelejana.

”Mõtted lähevad Eestile mitte ainult nagu maale vaid nüüd ka inimeste juurde. Kodusus nii maa kui eestlastega teeb mind iga kord uuesti õnnelikuks ja see tunne on minu vanadust rikkastanud. Jumal valvaku Eestit ja eestlasi!” kirjutas Helene oma meenutuste kokkuvõttes 2007. aastal.

Helene lahkus meie seast lõppenud aasta 26. detsembril. Teda jäävad mälestama mitmed sõbrad ja kaasteelised, kellega tema huvitav ja pikk elu kokku viis.

Kristel Lehtme

KOGUDUSTE TEATED

Väike-Maarja kogudus

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti kell 13.00.

23.01; 30.01 jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm.

06.02; 20.02; 27.02 jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm.

13.02 missa. Teenib õpetaja Tauno Toompuu.

Kogudust teenivad õpetaja Tauno Toompuu ja diakon Juhan Rumm.

Diakon on pastoraadis teispäeviti kell 9.00–12.00.

Väike-Maarja leinamaja on avatud teenuse pakkumiseks.

Pastoraadis saab sündmuste korraldamiseks rentida saali koos köögiga.

Info: diakon Juhan Rumm, tel 5345 0943, juhan.rumm@eelk.ee

Koduleht: sites.google.com/site/eelkvaikemaarjakogudus

Facebook: EELK Väike-Maarja kogudus

Annetused: EELK Väike-Maarja kogudus EE652200001120247658 Swedbank, leinamaja taastamise toetamiseks lisada märksõna „leinamaja“

Avispea kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse pastor on Eerek Preisfreund.

Info: tel 323 5450; 524 1982, e-post: avispea@ekklisia.ee

Aadress: Avispea küla, 46208 Väike-Maarja vald, Lääne-Virumaa

Koduleht: http://avispeakogudus.wixsite.com/kogudus

Facebookis: Avispea Vabakogudus

Annetused: Eesti EKB Koguduste Liidu Avispea Vabakogudus 10502002423005

Simuna kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

Koguduse õpetaja on Enn Salveste.

Aadress: Allika 3, 46401 Simuna

Info: tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee

Facebookis: Simuna Kogudus

Annetused: EELK Simuna ja Juuda kogudus EE852200001120184054 Swedbank

Rakke kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 15.00.

Kogudust juhatab diakon Tiina Teppo.

Aadress: Oru 6, 46301 Rakke

Info: tel 5623 1313, e-post: rakke.kogudus@gmail.com

Koduleht: http://rakkekogudus.weebly.com/

Facebook: Rakke Kogudus

Annetused: EEKBKL Rakke Kogudus EE432200221044564569 Swedbank

Jehoova tunnistajate kogudus

Koosolekud toimuvad igal pühapäeval kell 11.00

Zoomi vahendusel.

Info: tel 5695 1316

Koduleht: http://jw.org

Kalmistumeistrid

Väike-Maarjas – Heili Talpsepp, tel 516 1809.

Simunas – Sirje Prual, tel 524 7944.

Aos – Aili Uustalu, tel 524 6501.

Ei võta sõnad leinavalu, ei kuivata nad pisaraid...

MÄLESTAME

KALJO TAMM	13.03.1935–05.12.2021
KAARLI METSSON	04.07.1935–17.12.2021
MATTI NIKKER	17.03.1944–03.12.2021
REIN TALU	31.07.1944–17.12.2021
JÜRI ELMEND	15.03.1948–09.12.2021
AIMAR TIIGIVEE	12.01.1955–29.12.2021
PEETER SAAME	29.09.1956–03.12.2021
AIVAR MURRO	17.11.1959–07.12.2021
RAINIS LÄTTEMÄGI	13.05.1966–30.12.2021
MADIS PAAS	13.06.1986–01.12.2021
VILMA-LISETTE TIITER	08.04.1933–22.12.2021
VEERA SIKK	14.10.1933–15.12.2021
ENE KONSA	29.10.1947–13.12.2021

SOODNE MÜÜK OÜ

müüb erinevas suuruses
hulgikaupa välismaalt.

Kotid on suuruste järgi komplekteeritud meestele,
naistele ja lastele.

Väike-Maarjas käest kätte.

Rohkem infot ja pilte – vaata meie
Facebooki lehelt SOODNE MÜÜK.

Rattabaas

**Talvel oleme
suuskadel!**

- SUUSAVARUSTUS
- SUUSAHOOLDUS

📍 Lai 12, Rakvere
🕒 E-R kella 9–18 L kella 10–15
☎️ 322 2030

Alima
TANTSUSTUUDIO

Tiigri aasta hafla
Väike-Maarja seltsimajas

5. veebruaril
kell 19.00

Esinevad Alima tantsustuudio tantsijad ja sõbrad

Tantsuks mängib ans Respekt

Riietus must või sinine

Pilet 7 €, al. 28.01 pilet 10 €, pcc päeval 13 €

Info: Epp Kallio, e-mail: eppkallio@maaria.ee, tel 5353 3123

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

15. veebruar alates 10.00
VÄIKE-MAARJA
HOOLDEKODUS

Etteregistreerimine
telefonil 5656 4959, 501 6825

- * kuivasilmatest
- * silmarõhu mõõtmine
- * optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prilliootajale TASUTA!

Inkotuba

Väike-Maarja hooldekodu (Ravi 1, I korrus)
päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid

URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad,
- mähkmed jm.

Pensioniealistel kaup 40% soodsamalt. Tööealistel puuetega inimestel vajalik arstitõend abivahendi soetamiseks.

Tellimiseks ja infoks helistada tel 326 1345; 5656 4959
või 5343 9837 (Rakke). Abivahendi soovist
teavitada 5 tööpäeva varem!

Rakke raamatukogus (Faehmanni 26)
saab tellitud tooted kätte
4. veebruaril kell 12.00.

Väike-Maarja hooldekodus (Ravi 1, I korrus) saab tellitud
tooted kätte **11. veebruaril kell 9.00–11.30.**

CHRISTA, AGILO JA MICHAEL DANGELI KOMÖÖDIA

LUMEROOS

HELGI SALLO
VOLDEMAR KUSLAP
HARRY KÖRVITS

Väike-Maarja seltsimajas
26. jaanuar kell 19.00
Pilet 22 € ja sooduspilet 20 €.

AVATUD KOHVIK

Piletid müügil kohapeal ja Piletilevis.
Info: seltsimaja@v-maarja.ee, tel 5302 4437

VerKor

PUHASTUSTEENUSED

Kodukoristus
Kontorikoristus
Vaipade ja pehmemööbli pesu
Tekstiilipesuri rent
Trepikodade koristus

Küsi pakkumist
Tel: 5836 1391
E-mail: verkorou@gmail.com
Oleme ka FB-is

MJM OÜ
INNOVATIIVSED ELEKTRITÖÖD

**MJM OÜ pakub
elektritööd ja
käiduteenust
B-pädevuse piires.**

**Majandus-
tegevusteate
nr TEL002806.**

**Kontakt: 509 4436
Martti Sindonen
Lisainfo www.mjm.ee**

LASTEAD

Väike-Maarja Lasteaed
võtab konkursi korras tööle 1,0 ametikohaga
ASENDUSÕPETAJA,
tööle asumise aeg 3. märts 2022. a.

Avaldusi koos CV ja haridust tõendavate dokumentide
koopiatega ootame
25. jaanuar 2022. a e-post:
lasteae@v-maarja.ee.

Aadress: Väike-Maarja Lasteaed, Lõuna 10,
Väike-Maarja 46202
Info: Tiia Mänd, tel 5200387.

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude raie
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø20 cm
- Kändude freesimine

Gustav Aasumets
(kutsetunnistus 141998),
tel 5919 2441

Reigo Alas
(kutsetunnistus 141999),
tel 5800 1880

viruarborist@gmail.com

Korstnapühkija
Tel 5560 4046

**KAARMA
AUTOHOOLDUS OÜ**

Teostame sõiduauto ja
väikebussi remonti ja
hooldust, keemilist pesu
ja poleerimist.

ELEKTRIPESA

Elektripaigaldiste käit kuni 1000 V
Sise- ja väliselektritööd
Elektririkete likvideerimine
Elektrikilpide koostamine
Tel 502 0278: www.elektripesa.ee

Väike-Maarja vald
Ebavere küla
Kaarma tankla
+372 5885 7878
+372 5625 7571

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvõõndis.
Tel: 56 111 900

**VÄIKE-MAARJA VALLA
INFOLEHT**

Väljaandja Väike-Maarja Vallavalitsus
Tiraaž 2700

Toimetaja Kristel Kitsing, Tel 329 5759; 5349 9629
Küljendus MK Meedia OÜ, info@mkmeedia.ee
Trükk Printall AS

Materjale saab saata Iga kuu
30. kuupäevaks
kristel.kitsing@v-maarja.ee
Ilmub tasuta kord
kuus (va juuli).

**OÜ ETEST PR ostab
metsa- ja põllumaad.**

Tel 504 5215;
514 5215;
info@est-land.ee.

Tervendav mer. massaaž.
**Hea kingitus
endale või sõbrale.**

Info: Eipri külas,
tel 5323 9228 Anti
lotusmassaaž.ee/hinnakiri

TEHNOÜLEVAATUSKESKUS.EE

📍 Väljavahi tee 5, Tõrremäe (Põhjakeskuse kõrval)

Sõiduauto
25.-

AVATUD
IGA PÄEV
k.a. PÜHAD

Kaubik
35.-

5358 9999